

šalina

MĚSÍČNÍK JAKO BRNO!
www.salina-brno.cz

B | R | N | O

9 | 2017

ZDARMA

STRANA 22-23

**Nová sezona
Filharmonie Brno
právě začíná**

STRANA 2-3

**Lvi se vrátili
na Mniší horu**

STRANA 2

DPMB:

zve na exkurze

STRANA 31

**Klauni z Austrálie
míří k Polívkovi**

Foto: Photo Nejedly

inzerce

**VYUČIL/A JSI SE V OBORU,
KTERÝ TĚ NEBAVÍ? ZKUS NĚCO NOVÉHO!**

ZAUČÍME TĚ NA POZICI: **OBRÁBĚČ KOVŮ, OPERÁTOR CNC**

CO TĚ ČEKÁ?

- 3 týdny zaškolování a pak ověření toho, co jsi se naučil/a
- po 1. měsíci už to ZVLÁDNEŠ SÁM/A!
- nástupní mzda **18 000 Kč** a spousta firemních benefitů

Neváhej a napiš na kariera@zeton.com nebo volej na **+420 533 430 491**

Zeton

www.zeton.cz

Milé čtenářky, milí čtenáři,

mezi recepty jsem mimo jiné našla ty na kečup bez míchání, bez zavařování – a bez rajčat. Inu, možné je asi všechno, pokud ovšem chcete rezignovat i na to základní. A to nemůže být nikdy dobře, protože tak jako kečup bez rajčat nemůže chutnat, tak vztahy bez lásky nemůžou fungovat. O válkách vztahů si můžete přečíst v rozhovoru s Janou Levovou, ředitelkou organizace Spondea. Mezi tipy najdete třeba vizitku australských umělců The Umbilical Brothers, kteří vystoupí v Divadle Bolka Polívky, nebo na dny otevřených dveří v Brněnských komunikacích či na čistírně odpadních vod v Modřicích. Hezké čtení a dobrý rozjezd do nového školního roku šalinou s Šalinou.

Jiřina Veselá, šéfredaktorka

Měsíčník pro příjemné cestování městskou dopravou v Brně

Vydává: Dopravní podnik města Brna, a.s., Hlinky 151, 656 46 Brno, IČ: 25508881
Informační kancelář DPMB: tel.: 543 174 317

Redakce: Redakce Šalina, Hybešova 59, 602 00 Brno, tel.: 543 232 034,
www.salina-brno.cz, e-mail: redakce@salina-brno.cz.

Redakční rada: Předsedou je Mgr. Ondřej Holík, vedoucí odboru Kanceláře primátora města Brna, místopředsedou Vít Prýgl (DPMB).

Členy rady dále jsou: Ing. Miloš Havránek, Mgr. Luděk Kocman a Barbora Lukšová (DPMB), Ing. Tomáš Večeřa (CCB), Mgr. Petr Hladík, PhDr. Juraj Groch a PhDr. Jiřina Veselá (APC).

Inzerce přijímá: CCB, spol. s r.o., Okružní 19, 638 00, Brno, tel.: 545 222 779,
e-mail: inzerce@salina-brno.cz.

Grafické zpracování: Grafické studio CCB, spol. s r.o., Okružní 19, 638 00, Brno
Distribuce tohoto čísla od 1. září 2017. / Redakční uzávěrka 28. srpna 2017.

Říjnové číslo vychází 29. září 2017.

Náklad 50 000 výtisků • ZDARMA • MKČR E 13922

Kivu a Lolek si padli Lvi se do Zoo Brno vrátili

Dopravní podnik vás zve opět na exkurze

Zajímá vás zákulisí Dopravního podniku města Brna? Vozovny, měnirny, autoškola, lodě...To vše můžete zhlédnout s odborným výkladem. Opět jsme pro zájemce připravili seriál exkurzí, které vás zavedou na zajímavá pracoviště a ukážou vám, jak se co dělá, aby doprava fungovala tak, jak má.

První z exkurzí se koná už v úterý **12. září** a navštívíme společně **areál lodní dopravy v Bystrci**. Sraz účastníků je v 16.00 u vrátnice areálu, pozdější vstup už nebude možný.

V říjnu se pak můžete vydat do vozovny Komín, v listopadu sestoupíme do podzemní měnirny Údolní, a před Vánocemi si projdeme vozovnu Husovice. Exkurze budou následně pokračovat až do června příštího roku a o každé vás budeme včas informovat na stránkách Šaliny. Vstup do areálů je vždy zdarma. Jenom pro připomenutí – jedná se o exkurze, nikoliv Dny otevřených dveří.

Srdečně zveme všechny zájemce o dopravu! ■ (vč + red)

Na nových nástupištích bude pořádek

Šest prázdninových týdnů trvala oprava nástupišť před brněnským hlavním nádražím. Celková částka na tuto akci, jejímž cílem bylo zlepšení prostředí pro tisíce cestujících, se vyšplhala k pěti milionům korun. Teď už nastává další a podstatně delší úkol: udržet v novém prostředí čistotu a pořádek. Vedení Dopravního podniku města Brna proto rozhodlo, že na zastávce Hlavní nádraží zvýší dohled nad udržováním pořádku a dodržováním přepravních podmínek.

„Nově zde bude mít v ranní a odpolední směně nepřetržitý dohled naše pořádková služba. V případě potřeby se budou obracet na městskou či státní policii,“ uvedl generální

ředitel DPMB Miloš Havránek. Pořádková služba bude vždy od 6 do 22 hodin dohlížet na to, aby se na

zastávkách nescházeli bezdomovci, cestující neodhazovali odpadky a chovali se i jinak mravně.

Dále se také budou pravidelně konat akce zaměřené na dodržování Smluvních přepravních podmínek IDS JMK. „Tyto akce budou zaměřeny především na zamezení přístupu do vozidel MHD osobám bez platného jízdního dokladu a osobám nedodržujícím přepravní řád, tedy těm, kteří do vozů vstupují ve špinavém či zapáchajícím oděvu nebo ve vozech konzumují jídlo nebo pít,“ vysvětlil vedoucí tarifního odboru Vít Prýgl.

Podobná preventivní akce se naposledy konala začátkem června, kdy revizoři a preventisté DPMB během dvou dnů zkontrolovali 423 vozů a vykázali 758 cestujících, kteří porušili přepravní řád. ■ (red)

do oka. po čtrnácti letech.

Na Mniši hoře se jim líbí a hlavně, zdá se, že se líbí i ona jemu a on jí. Nový lví pár v Zoo Brno si už naplno užívá svého výběhu, jehož budování trvalo dva roky a v němž šelmy mohou také již obdivovat návštěvníci. Slavnostní otevření se uskutečnilo poslední srpnový víkend a na Lolka s Kivu se přišly podívat tisíce Brňanů.

„Při výběru zoologické zahrady, která poskytne lvy do naší nové expozice, jsme hledali takovou, která chová lvy konžské, poddruh pocházející z oblasti Kalahari,“ vysvětluje ředitel brněnské zoo Martin Hovorka. Lví areál tvoří totiž součást komplexní expozice Kalahari, představující zvířena ze suchých oblastí jihozápadní Afriky.

Už v červenci tak do Brna přicestovala ze zoo v Ústí nad Labem portugalská rodačka, pětiletá samice Kivu. O týden později dorazil ze Zoo Gdaňsk dvouletý Lolek. První dny na Mniši hoře trávil lví sice odděleně, už první setkání na odstavném dvorku ale proběhlo bez problémů a nyní

vše nasvědčuje tomu, že by se mohlo brzy splnit přání chovatelů a ve výběhu přibýt lvičata.

Adoptivními rodiči brněnských lvů se stala energetická společnost SPP. Nová lví expozice je koncipována jako přírodní a plně využívá stávající zeleně a terén. Doplněná je několika vyvýšenými pahorky, na nichž lvi rádi odpočívají, a nechybí ani malá vodní plocha – napajedlo. Největší část expozice, cca 2000 metrů čtverečních, tvoří venkovní prostory lemované návštěvnickou trasou. Pozorovací místa pro návštěvníky připomínají například osamocenou domorodou chýši, opuštěný džíp či letadlo nebo průhled bujnou vegetací.

■ (sal, foto: M. Schmerková, MMB)

Vydejte se na tovaryšský vandr. Špilberk (o)žije řemeslem

Špilberk žije řemeslem
9. a 10. září vždy od 10 hodin.
Plné vstupné je 150, pro děti 50 korun.

Anketa:

Co je nejdůležitější pro dobré partnerské soužití?

Zdeněk Junák,
herec Městského divadla Brno

Aby ani jeden z partnerů nezapomněl na to, s jakou zamilovaností do partnerského soužití vstupoval. A důležité je, aby se vzájemně respektovali, aby měli v sobě jistou dávku tolerance a aby si každý večer, když vedle sebe uléhají, a ráno, když se vedle sebe probouzejí, říkali: „To je dobře, že jsme se potkali a jsme spolu.“

Mirka Topinková Knapková,
olympijská vítězka ve skifu LOH 2012

Pro každého to bude asi něco jiného. Kdybych měla mluvit sama za sebe, tak pro mne je důležitá důvěra a možnost spoolehnout se na partnera, vzájemně se podporovat a akceptovat druhého takového, jaký je. Mít prostor pro svoje kamarády a koníčky a samozřejmě stejný prostor poskytnout i tomu druhému, ale současně umět trávit čas i společně. Proto je klíčová komunikace a schopnost domluvit se, a to vždy s respektem a pochopením. A tak by se jistě dalo pokračovat.

Šimon Ryšavý,
knihkupec a nakladatel

Myslím, že odpověď je jednoduchá a vychází ze čtvrtého Božího přikázání: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil a dobře se ti vedlo na zemi.“ (Bez dobré výchovy totiž nejsou dobré partnerské vztahy).

Milan Uhde,
dramatik

Oboustranné pochopení pro vlastnosti a rysy, kterými se od sebe lišíme.

Na jeden den kovářem, truhlářem nebo mlynářem? Na Špilberku klidně. Muzeum města Brna totiž o druhém zářijovém víkendu chystá už pátý ročník tradiční akce Špilberk žije. Letošní akce doprovází hlavní sezónní výstavu Stavba jako Brno o historii stavebních řemesel, téma tedy bylo nasnadě. Hrad Špilberk tentokrát ožije starobylými řemesly.

Kromě toho, že se vám otevře celý hrad, se chystá zábavný pestrý program pro celou rodinu. Největším lákadlem bude opět celohradní hra pro děti s názvem „Tovaryšský vandr“. Při putování po hradě děti potkají spoustu řemeslníků a na vlastní kůži si vyzkouší, co všechno musí umět a zvládat. Pokud budou šikovné, dostanou od cechmistra tovaryšský list a možná i drobnou odměnu. Kromě toho se na

Špilberku o tomto víkendu chystají i gotické a renesanční tance, šermířská vystoupení, hudba a divadla pod taktovkami skupin Poustevníků, Rex a Codex. Navštívíte i rytířské ležení a na dobových řemeslných stáncích uvidíte, jak se brousí kameny, šijí historické kostýmy nebo vyrábí meče a mnoho dalšího. Chybět nebude ani občerstvení. Na programu jsou komentované prohlídky slavných kásemat, jihozápadního bastionu nebo aktuálních výstav Radek Kratina – Konstanty a proměnné a samozřejmě výstav Stavba jako Brno. Díky ní stojí na hradě repliky historických stavebních strojů – prohlédnete si jeřáb a beranidlo a pouze o tomto víkendu také tzv. vrátek. Vstupenky se už prodávají na Špilberku a na Měnišské bráně.

■ (sal, foto: Archiv MuMB)

Není voda jako voda.

Do vaší otopné soustavy patří pouze chemicky upravená!

Hospodárný a bezporuchový provoz vašeho otopného zařízení zajistí pouze voda se správnými chemickými a fyzikálními vlastnostmi. Kvalita vody jako teplotnosného média může totiž přímo ovlivňovat poruchovost a životnost částí otopného systému. Jeho účinnost klesá například vlivem usazování oxidů. S nižší účinností a vyšší poruchovostí je pak potřeba počítat s vyššími náklady na čištění a údržbu.

Důležitá je stabilizace a úprava

Otopná soustava by měla být vždy napouštěna chemicky neagresivní měkkou vodou. V závislosti nejen na tvrdosti plnicí vody nabízejí Teplárny Brno stabilizaci a úpravu otopné vody unikátním technologickým procesem za použití speciálních chemických přípravků. Tím si zajistíte lepší přenos tepla

a prodloužení životnosti vašeho technologického zařízení.

V teplárnách vědí, jak na to!

Pokud chcete mít jistotu, že děláte pro svou otopnou soustavu to nejlepší, kontaktujte dispečink Tepláren Brno vždy před zahájením prací souvisejících s otopnou vodou. Kvalifikovaný technik zajistí správný postup vypouštění a následného doplnění otopné vody.

Pitná voda do otopné soustavy nepatří.

Máte zájem o podrobnější informace? Kontaktujte NON STOP dispečink Tepláren Brno na telefonním čísle: +420 545 161 545.

Nová topná sezona je za dveřmi

Sluníčko ještě příjemně hřeje, přesto je nejvyšší čas zahájit přípravy na nastávající topnou sezonu. Aby vaše topení hezky hrálo, nezapomeňte zkontrolovat některé prvky vašeho topného zařízení.

Pokud jste zákazníci Tepláren Brno a starost o tepelný zdroj jste přenechali jim, nemusíte se obávat. Přípravu na topnou sezonu budete mít téměř bez starostí. Technici Tepláren Brno totiž pravidelně provádějí kontroly tepelných zdrojů, zajišťují servis technologií a kontrolu systémů.

Pokud se o váš tepelný zdroj starají Teplárny Brno:

- zkontrolujte těsnost vnitřních rozvodů a otopných těles,
- ověřte funkčnost a těsnost odvodušňovacích ventilů a zajistěte odvodušňovací systém,
- zkontrolujte funkčnost termohlavice na radiátorech.

Pokud se o svůj tepelný zdroj staráte sami, nezapomeňte:

- zajistit servis technologií (vyčištění filtrů a bojlerů, zajištění předepsaných revizí tlakových nádob stabilních – zejména vnitřní revize a tlakové zkoušky, proveďte kontrolu čerpadel, uzavíracích a regulačních armatur, ventilů

a termostatických hlavice, těsnosti topného systému),

- v případě plynové kotelny zajistit servis kotle a kontrolu a vyčištění spalinových cest,
- otevřít všechny uzavírací armatury,
- zajistit kontrolu a nastavení systému měření a regulace na provoz s dodávkou ústředního topení,
- zkontrolovat napuštění topného systému a jeho předepsaného statického tlaku, případně zajistěte dopuštění upravenou vodou,
- provést kontrolu odvodušňovací ventilů a topného systému,
- zajistit kontrolu expanzivního a zabezpečovacího systému ústředního topení.

Pokud se ve Vašem objektu napojeném na soustavu zásobování tepelnou energií objeví problémy s dodávkou tepla, kontaktujte dispečink Tepláren Brno na tel.: +420 545 161 545

Staré rozvody nahradila autodráha

Měří více než čtyřicet metrů a auta na ní dosahují rychlosti přes 100 km v hodině. První závodní křest si nová šestiproudá autodráha brněnského klubu dráhových modelářů SRC Brno odbyla o prvním zářijovém víkendu, nyní už se členové klubu připravují na další klání včetně těch ze série mistrovství republiky. Pokud se chcete nechat strhnout velkými vášněmi nad malými autíčky, přijďte se podívat každé pondělí od 17 do 19 hodin

(více na www.srcbrno.cz). Autodráha vznikla v nevyužívaných prostorech výměňkové stanice Tepláren Brno v Líšni na Synkově ulici 24a. Vzhledem k modernizaci technologií a přechodu z páry na horkou vodu teplárny podobným způsobem pronajímají v Brně na sedm desítek „výměníček“. V některých je zřízena např. malá prodejna, miniskolka či sportovní nebo mládežnický klub. ■ (sal)

Soutěž pro nové školáky

Máte doma prvňáčka? Teplárny Brno chystají soutěž pro novopečené školáky (a jejich rodiče) o zajímavé ceny. Sledujte Facebook na www.facebook.com/teplarnybrno.

Park Hády: první piknik už za rok.

Teplárny Brno podporují iniciativu studentů

Ještě letos se zanedbaná lokalita bývalého odkaliště mezi Vinohrady a Lišíní začne postupně měnit v největší park v Brně vhodný k relaxaci,

ke sportování i dalším volnočasovým aktivitám. S nápadem se na Teplárny Brno, které jsou vlastníkem části dotčeného území, a město Brno obrátili

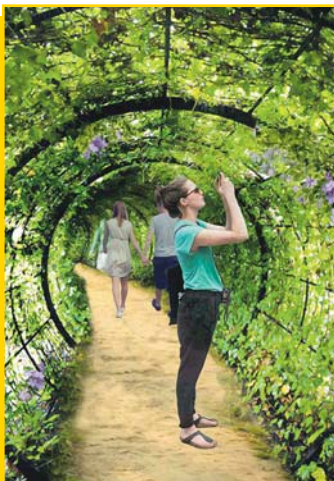
zástupci sdružení pod iniciativou Studentské Brno. Po vyjasnění záměru vyhlásily Teplárny Brno na jaře architektonicko-krajinářskou soutěž, do níž se mohl zapojit jakýkoliv tým univerzitních studentů a navrhnout novou podobu parku. Jejich návrhy byly během srpna vystaveny v Urban centru, kde byl také vyhlášen ten vítězný autorů Sebastian Loder, Niny Krajčirové, Vojtěcha Urbana, Petera Mezei a Veroniky Očadlíkové. „Aktuálně je ve vzájemné spolupráci s vítězným týmem zapotřebí dopracovat studii do fáze řádné projektové dokumentace k územnímu řízení a následně realizační projektové dokumentace. Na realizaci se budou podílet sami studenti a obyvatelé dotčených městských částí, díky jejichž pomoci tak bude vznik parku komunitní záležitostí. Vedení města a Tepláren je připraveno podpořit tento projekt finančně,“ řekl náměstek primátora Petr Hladík.

Návrh zachovává území charakteru divočiny, ale současně vytváří

postupně v několika etapách bezpečný a přehledný prostor pro návštěvníky. Povrch sběrných cest, které budou navazovat na ty stávající vyšlapané a vyběhané stezky, bude tvořen prkny, pod nimiž budou sběrná ocelová koryta svádějící srážkovou vodu do systému nádrží. Počítá se se vznikem malých zahrádek pro pěstování zeleniny, prolézačkami či trampolínami pro děti, chybět nebude samozřejmě možnost posezení. „Najít využití pro lokalitu na Hádech jsme chtěli již dlouho. Projekty, s nimiž nás oslovily v minulosti různé subjekty, se ale nakonec ukázaly jako neproveditelné. Studenti však přišli s jasnou vizí, která vycházela z dané lokality,“ řekl generální ředitel Tepláren Brno Petr Fajmon.

První piknik v novém parku plánují zástupci Studentského Brna na 15. června příštího roku. Zatím se můžete zapojit i vy do hlasování o název parku na www.parkhady.cz

■ (sal)

Do soutěže se přihlásilo přes 60 studentů a finální podklady odevzdalo 6 týmů složených z různých univerzit. V letošním roce již celou lokalitu o rozloze 21 ha studenti kompletně vyčistili od černých skládek a pod dozorem odborníků Mendlovky univerzity území zmapovali včetně stavu stromů. V místě chtějí zajistit trvalou údržbu, aby se zde odpad znovu nehromadil.

Mravenec Lesík nabídne show s motorovou pilou i jízdu na tažném koni

Chcete vidět exhibici s motorovou pilou a práci dřevosochařů? Nebo se raději sami (s jistěním) pokusíte vyšplhat do koruny rozložitého stromu? To vše a mnohem víc slibují organizátoři již druhého ročníku Dne s Lesy, který na sobotu 23. září připravily Lesy města Brna do svého areálu U Mravence Lesíka v Řečkovcích (příchod po ulici Terezy Novákové). Od 10 do 17 hodin tu bude

na příchozí (vstup zdarma) čekat bohatý program, v jehož rámci budou moci například sledovat při práci lesní stroje, jako třeba štěpkovač vyrábějící biomasu, nebo se mohou svést v sedle tažného koně. Lákadlem se jistě stanou i ukázky výcviku dravců při vystoupení sokolníka. Letos poprvé bude od 11 do 15 hodin připravena také zábavně-naučná stezka, na kterou je doporučeno se

registrovat na registrace@lesymb.cz. Za její absolvování se účastníci dostanou do slosování o hodnotné ceny. Děti i dospělí mohou rovněž kreativně tvořit při práci s přírodními v lesních dílničkách. V rámci akce se bude konat jarmark regionálních výrobců, kde svoje produkty nabídnou vinaři, včelaři, uzenáři a další řemeslníci.

■ (sal, foto: Archiv LmB)

Židenický puč připomene pamětní deska

Hrdinství vojáků 43. pěšího pluku, kteří v noci z 21. na 22. ledna 1933 úspěšně potlačili pokus o fašistický převrat, bude připomínat pamětní deska u hlavního vchodu do Svatoplukových kasáren v Brně Židenicích. Slavnostní odhalení se uskuteční u příležitosti 97. výročí vzniku Pěšího pluku 43 13. září v 17 hodin, pietní akt doplní slavnostní nástup vojáků v dobových uniformách a výstava historické techniky. O to, aby tzv. „Židenický puč“ nezůstal zapomenut, se postarali iniciátoři projektu z Klubu vojenské historie 43. pěšího pluku a Československá obec legionářská Brno 1.

V noci z 21. na 22. ledna 1933 provedla skupina čítající 66 členů Národní obce fašistické (NOF) pokus o násilné převzetí kasáren, které se zapsalo do historie jako „Židenický puč“. Během dvouhodinného incidentu se projevil obdivuhodná duchapřítomnost a chrabrost tamějších vojáků. Akce si vyžádala jednoho mrtvého a tři těžce raněné. V době přepadení bylo v kasárnách jen 350 nováčků. Dokázali však správně reagovat, fašisté zpanikařili a dali se na ústup.

(sal, foto: MZA Brno)

VSTUP ZDARMA

LESY MĚSTA BRNA, a.s.
VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA AKCI PRO DĚTI

DEN S LESY

V SOBOTU 23. 9. 2017 10:00 - 17:00
V AREÁLU U MRAVENCE LESÍKA V ŘEČKOVCECH
PŘÍCHOZÍ POKUD TĚCHTO NEMÁTE, ZA VÝVOZU KONTAKTUJTE NA 150 150 150

UŽIJTE SI OPOLEDNÍ V LESĚ PLNÉM ZAJímavých SOUTĚŽÍ A STROJŮ, KTERÉ POTĚŠÍ MENŠÍ I VĚTŠÍ DĚTI.

- NAUČNÁ STEZKA
- UKÁZKY VÝCVIKU DRAVCŮ
- JARMARK DŘEVOSOCHAŘŮ
- EXHIBICE S MOTOROVOU PÍLOU
- STROMOLEZCI
- OBČERSTVENÍ

VÍCE INFORMACÍ A MOŽNOST REGISTRACE NA WWW.LESYMB.CZ
REGISTRACE@LESYMB.CZ

[f /lesymb/](https://www.facebook.com/lesymb/)

Války vztahů. Spondea pomáhá dětem i dospělým z krize už dvacet let

Do třináctých komnat, do nichž se dostává láska partnerská i rodičovská, vstupují odborníci z brněnské neziskové organizace Spondea už dvě desetiletí. „Nejčastěji naši klienti tvrdí, že přece nebudou dětem ničit rodinu, a setrvávají ve vztahu plném násilí. A pak to právě kvůli dětem musí udělat, aby zachránili je i sebe. . . mnohdy na poslední chvíli,“ shrnuje svoje zkušenosti Jana Levová, která stála u založení centra pro pomoc obětem domácího násilí před deseti lety a nyní druhým rokem řídí celou organizaci.

Vzrůstá počet tyranů a týraných, ať už jde o ženy, muže či děti v kterékoliv z těchto rolí?

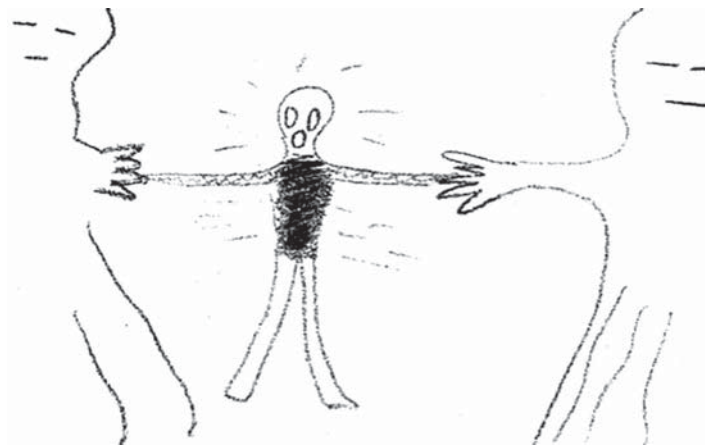
Počet případů domácího násilí se za posledních deset let příliš nemění. Zdá se, že domácím násilím bylo, je a bude vždy určité procento populace zasaženo. To, co se mění, je počet řešených případů. Už to není takové tabu a lidé se nebojí vyhledat si odbornou pomoc. A to je dobý výsledek naší práce.

Máme doma Itálii. Mnohé páry tak často zdůvodňují svoje hádky, možná i drobnější agresí a tváří se, že jim to vyhovuje. Kde je hranice, od které začíná domácí násilí?

Tvrzení „nám to vyhovuje“ je velký mýtus. Minimálně tomu, kdo je obětí násilí, to nikdy nevyhovuje, jen často z různých důvodů omlouvá násilného partnera. Když jdete v terapii více do hloubky, zjistíte, že toto nevyhovuje ani tomu, kdo se násilí dopouští, jen se neumí ve vyhrocených situacích jinak chovat. Já osobně pojem „Itálie“ nemám ráda. Myslím si, že násilí je pro vztah vždy destruktivní, ať už se ho dopouští jeden nebo oba partneři. Ale když se ptáte na hranici, kde začíná domácí násilí, tak v okamžiku, kdy je mezi partnery mocenský rozdíl. Jednoduše, když má jeden z druhého strach a tyto role se nemění.

Dá se v tomto ohledu popsat váš typický klient?

Není typický klient, každý příběh i pomoc jednotlivým ohroženým lidem je zcela individuální. Typické je přání klienta, kterým je život bez násilí. Ale kromě opravdových obětí rozlišujeme i ty nepravé a falešné. Určité procento lidí, kteří k nám přijdou, se sice cítí být obětí,

ale objektivně nejsou. Společně vše probereme a obvykle je pošleme do jiné poradny, kde jim mohou pomoci lépe. A občas se objeví i ti, kteří to zkouší, protože mají pocit, že mít „papír“ potvrzující nějaké týrání by se jim u rozvodu hodil. To se ale stává jen zřídka.

A naopak, určité existují společné rysy pro násilníky – platí třeba, že většinou jde o osoby s nižším vzděláním a ze skupin s nižším příjmem?

Jediným společným rysem je násilné chování. Někdo ho chce změnit, protože je agresivní v afektu, pak je mu to líto, a s tím se dá pracovat. Někdo se násilí na svých blízkých dopouští kvůli moci, kterou chce mít, a pro násilí samotné. Takto motivované násilné chování se mění těžko, nebo to nejde vůbec. Násilí v rodině nesouvisí se společenským statutem, vyskytuje se ve všech vrstvách společnosti bez ohledu na vzdělání či výši příjmů.

Jsou aspoň nějaká varovná znamení?

Varovných signálů existuje mnoho. Tím hlavním je pocit strachu z partnera, ale také postupné ztrácení kontaktu s okolím, rodinou a přáteli

nikdy. Dospělí musí umět řešit neshody jiným způsobem.

Mezi tyrany jsou muži, ženy i děti (vůči svým rodičům), mezi oběťmi jsou muži, ženy a samozřejmě děti. Celorepublikově prý každá 4. žena zažila domácí násilí.

Necelá pětina populace zažívá domácí násilí, z toho přibližně 7 % tvoří muži, které ohrožuje partnerka. Ve statistikách se Česká republika neliší od ostatních evropských států, procentní zastoupení je podobné. V praxi ale zaznamenáváme stále větší podíl seniorů ohrožených mezigeneračním násilím.

I když se oběť odhodlá odejít – stačí to?

Někdy odejít nestačí. Důležitý je vždy bezpečnostní plán, ten sestavujeme s každým klientem individuálně na míru právě podle úrovně ohrožení.

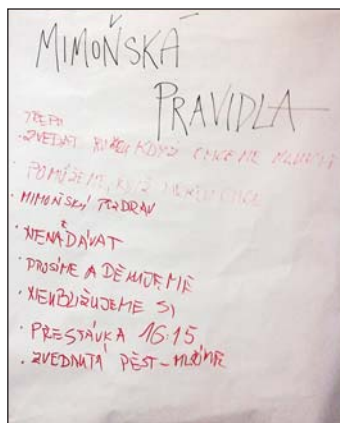

Své dvacetiny bude Spondea slavit ve čtvrtek 14. září v Café Práh u Vaňkovky. Přijďte i vy, od 15 hodin bude pro všechny připraven zajímavý program, soutěže pro děti, skákačí hrad, taneční i hudební vystoupení. Těšit se můžete také na vzácného hosta a zároveň patronku organizace Šárku Kašpárkovou, mistryni světa v trojskoku.

Občas je potřeba zajistit oběti na čas i utajenou adresu, aby ji násilný partner nemohl najít. Okolo pěti procent případů domácího násilí pak pokračuje nebezpečným pronásledováním (stalkingem) po ukončení vztahu.

Spondea nabízí pomoc i agresorům. Co si pod tím vůbec lze představit?

Program zaměřený na zvládání agresivního chování je určen především těm, kteří se násilného chování dopouští na svých blízkých v afektu a mají motivaci to změnit. Pomáháme jim vztek ventilovat jiným, vhodnějším způsobem.

Třeba jim umožníte rozmlátit auto?

Ne, jde o cyklus patnácti sezení, přičemž každé má pevný řád a pravidla. Násilníci mají nálepku jako nějací démoni, ale oni to bývají úplně běžní lidé, které na ulici nepoznáte. Když jsme s tímto programem jako jedni z prvních v republice začínali, měli jsme sami obavy. Co když se potkají na jedné chodbě oběti a agresorů? Ukázalo se, že jsme se strachovali zbytečně. Nicméně důsledně dodržujeme to, že s každou skupinou při sezeních pracují jiní terapeuté a navzájem se nedostanou ani ke svým zápisům. Bylo by totiž náročné znát „druhou stranu“, a to v obou případech, a zůstat nezaujatý. Mimo chodem, v terapeutické práci při

zvládání agrese velmi dobře funguje práce ve skupině, kdy si její členové sami poskytují zpětnou vazbu a jsou k sobě dost přísní. Nejdůležitější je, aby oni sami identifikovali původ svého vzteku, pojmenovali si, co se s nimi děje, proč je agrese ovládne, naučili se s tím pracovat a přetavit to v něco, co je společensky přijatelné, třeba energii místo v agresivitu proměnit ve sportovní vyžití.

Když před dvaceti lety Spondea vznikala, zaměřovala se především na pomoc ohroženým dětem. Co se změnilo v této oblasti?

V tom, že se zaměřujeme na pomoc ohroženým dětem, se nezměnilo nic, nejlepší zájem dítěte je stále naší primární hodnotou. Jen jsme postupně přidali větší nabídku služeb a reagujeme na dnešní potřeby společnosti. V posledních letech zaznamenáváme velký nárůst vysoce konfliktních rozvodů, které dopadají na děti.

Právě váš program Dítě v centru, který jste převzali od nizozemských kolegů, přináší nový pohled na zvládnutí rodinného konfliktu. Lze se vůbec slušně rozejít nebo rozvést?

Já bych to spíš nazvala rozvod důstojně, to je naším ideálem. Pravdou je, že k nám přicházejí právě rodiny, kde to důstojně nejde a trpí tím všichni, především děti, kterým pomáháme. Podle průzkumů má složitý rozvod na děti obdobný dopad, jako když děti vyrůstají v rodině s domácím násilím. Program nabízí rodičům nové způsoby, jak lépe zvládat existující konflikty tak, aby se děti cítily bezpečně a mohly se rozvíjet v prostředí bez hádek. V okamžiku, kdy se rodiče pustí do zákopové války, na potřeby svých dětí vůbec nehledí. My pracujeme zvlášť v jedné skupině s rodiči, v druhé s dětmi a v poslední fázi

Nezisková organizace Spondea působí jako poskytovatel sociálních služeb již od roku 1997. Původně začínala jako zařízení, které poskytovalo nepřetržitou pomoc ohroženým dětem, podobná instituce v Brně neexistovala. Díky pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí mohla Spondea od roku 2001 kdykoliv ubytovat děti v nouzi. V roce 2006 vzniklo DONA centrum pro osoby ohrožené domácím násilím, o rok později přejmenované na Intervenční centrum Brno. V roce 2012 se díky programu ONA dostaly do péče i osoby, které se dopouštějí agrese vůči svým blízkým. Od roku 2014 pak funguje program Dítě v centru, který přináší nový pohled na zvládnutí rozvodového konfliktu. Více na www.spondea.cz

zapojujeme i jejich okolí, prarodiče, příbuzné či nové partnery. Naším přínosem do tohoto programu je, že s rodiči i dětmi pracuje vždy pár psycholog a psycholožka. A například děti tak vidí, že i muž a žena se mohou domluvit bez konfliktu, což běžně doma nezažívají.

Původně jste se věnovala uprchlíkům i obchodovaným ženám, v organizaci Spondea jste dvanact let. Ještě pořád existuje něco, co vás zaskočí?

Setkáváme se s lidmi, kteří zažívají týrání, s dětmi, které jsou zneužívány, týrané nebo jsou svědky násilí v rodině, na to se nedá zvyknout. Já sama už nyní s klienty přímo nepracuji, mým úkolem je vytvořit co nejlepší podmínky pro práci mých kolegů, jejichž práce a nasazení si nesmírně vážím, protože jsou to opravdu velmi těžká témata.

Nejhorší pro mne ale zůstává poznání, že nejděsivější nebyvají ani tak fyzické útoky, nýbrž psychický teror. Ponižování a uplatňování moci od někoho, kdo vás zná a přesně ví, kam zamířit, od někoho, s kým jste chtěli spojit svůj život, bolí víc než rány. A vypjaté bývají samozřejmě všechny situace, kdy musíme klientovi nebo klientce říci, že se už nemohou vrátit domů, protože máme strach o jejich život. Telefonáty, kdy volá žena, jejíž muž se ji právě pokusil nacpat do septiku, pak ji zamknul někde v domě a ona zoufale hledá pomoc. Na druhou stranu za dobu našeho působení jsme pomohli stovkám lidí změnit jejich život k lepšímu. A to je moc dobrý pocit.

■ (jth)

Foto: Archiv Spondea a kresba dítěte, které navštěvovalo program Dítě v centru (Lawick, 2012, s. 134).

inzerce

inzerce

Prodej žárovek

Hlavní 151a, Komín, tel.: 733 400 639

- Klasické žárovky
- LED žárovky
- Halogenky
- Zářivky
- Úsporky
- Výbojky

Návrh osvětlení – včetně realizace

Otevírací doba: po–pá: 10–18 hod.

www.kupzarovky.cz

RENOVACE DVEŘÍ A ZÁRUBNÍ

NEKUPUJTE DVEŘE, MY VÁM JE ZRENOVUJEME LEVNĚJI NEŽ NOVÉ, SE ZÁRUKOU 6 LET!!!

www.renovace-brno.cz
tel.: 775 690 400

Jižní Morava čte. Pojďte s námi do knihovny

Moravská zemská knihovna v letošním roce již podruhé vyhlašuje literární a výtvarnou soutěž pro děti ve věku 4–15 let, tentokrát na téma „Příběhy mého kraje“. Na podporu této akce budou ve vybraných 60 knihovnách Jihomoravského kraje probíhat mezigenerační setkání zaměřená na lokální historii, autorská čtení s regionálními autory, besedy s kronikáři nebo literárně-turistická putování. Připojte se i Vy! Své příspěvky zasílejte do 15. 11. 2017 do nejbližší knihovny, která se do tohoto projektu zapojila. Projekt je věnován podpoře čtení dětí a mládeže a chápání knihovny jako místa setkávání. Realizují ho Městská knihovna Břeclav ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou v Brně.

Povídky, pohádky, eseje či básničky na motivy legend a pověstí odevzdávaly v loňském roce děti ve vybraných knihovnách Jihomoravského

kraje. Slavnostní ocenění nejlepších z nich proběhlo v brněnském Divadle Polárka. Děti se mohly radovat nejen z diplomů, ale i zajímavých cen.

**Projekt je financován
Jihomoravským krajem.**

Více informací najdete na: <http://jiznimoravacte.cz/>
nebo na Facebooku <https://www.facebook.com/jiznimoravacte/>

V jednotlivých knihovnách se konaly besedy o pověstech a knihovnice, učitelé, regionální spisovatelé nebo starostové či místostarostové četli

dětem vybrané texty z regionální literatury. Setkání probíhala i mimo knihovny, např. v muzeu, místní čajovně či kavárně. Celkem 170 akcí se zúčastnilo přes 5 000 dětí.

A. Dilhofová

V letošním roce je soutěž rozšířena o kategorii pro děti nejmladšího věku (4–7 let) a také kategorii dětských týmů. Děti tak mohou vytvářet společně komiks, literární mapu místa, kde žijí, či jiný literární žánr.

Ti nejlepší se opět sejdou koncem roku v brněnském Divadle Polárka a také na Hvězdárně a planetáriu Brno, kde kromě kulturního programu zhlédnou dramatizaci vybraných oceněných děl.

Zapojte se do literární a výtvarné soutěže pro děti ve vaší nejbližší knihovně.

Jižní Morava čte

www.jiznimoravacte.cz

www.facebook.com/jiznimoravacte

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

Projekt je financován Jihomoravským krajem.

divadlo polárka

audioteka.cz

SAKO

Veletržní Brno představí premiérový ročník BRNO FAIR CITY

BRNO
FAIR
CITY

Mezinárodní strojírenský veletrh se bude konat od 9. do 13. 10. 2017. Veškeré výhody akce BRNO FAIR CITY budou zveřejněny v průběhu září na www.brnofaircity.cz.

Mezinárodní strojírenský veletrh patří k životu města již od roku 1959. Na fotografii vidíte prostor hlavního vstupu do areálu výstaviště během konání prvního ročníku veletrhu.

K Brnu neodmyslitelně patří titul „veletržní město“. Veletrhy a výstavy konané na brněnském výstavišti každoročně přilákají do Brna statisíce návštěvníků. Velkou zásluhu na tom má také Mezinárodní strojírenský veletrh, díky kterému se Brno stává místem setkání nejvlivnějších osobností středoevropského i světového strojírenství. V dřívějších dobách město

tímto veletržním svátkem doslova žilo. Na tuto tradici se letos budou společnost Veletrhy Brno a statutární město Brno snažit navázat pomocí nového projektu BRNO FAIR CITY. Projekt má za cíl vzbudit v Brněanech hrdost na tradici prestižního strojírenského veletrhu. Všem účastníkům veletrhu pak má především usnadnit přístup ke všemu, co Brno nabízí.

GASTRONOMIE

BRNO FAIR CITY přináší přehled partnerských restaurací, které nabízejí to nejzajímavější z brněnské gastronomie. Pro účastníky veletrhu je připravena řada zajímavých benefitů – speciální menu, výhodnější ceny a množství dalších jedinečných výhod. Zapoily se nejen restaurace, ale také pivnice, vinotéky, kavárny či bistra.

RELAX A SPORT

Nabídka je připravena i pro ty, kteří po náročném dni hledají spíše odpočinek a možnosti relaxace. Za zvýhodněných podmínek mohou navštívit např. partnerské sauny či wellness centra. Populární jistě budou i nabízené masáže. Milovníci aktivního odpočinku si mohou naopak vybrat z nabídky partnerských posiloven, fitness center nebo sportovních hal.

ZÁBAVA

Program se uskuteční také ve vybraných brněnských dominantách. Na zájemce z řad účastníků veletrhu čekají ochutnávky vín v prostorách brněnského podzemí, Mincmistrovského sklepa nebo Staré radnice. Příznivce piva potěší pivní ochutnávky v prostoru Atomového krytu 10-Z na Husově. Bohatý program chystá i pivovar Starobrnno, např. v podobě zajímavých prohlídek. Pravidelně bude vyjíždět také oblíbený Šalina Pub. Dalším velkým lákadlem BRNO FAIR CITY budou organizované výlety po městě Brně i jeho okolí.

DOPRAVA

Spolupráce s dopravci ulehčí návštěvníkům i vystavovatelům dopravu a orientaci po městě. Hlavním partnerem v oblasti dopravy je Dopravní podnik města Brna, díky kterému bude účastníkům veletrhu usnadněna doprava brněnskou MHD. Na tvorbě nabídky se dále podílejí i taxi služby nebo Drink&Drive.

Za divadlem do krytu. V 10-Z se odehraje příběh Cikánského boxera

Velká večerní se neočekává, přestože půjde o premiéru vlastně dvojnásobnou. Vůbec poprvé se totiž prostory krytu 10-Z na Husově ulici promění v divadelní sál. Ve dvou podzemních termínech, 14. září a pak 5. října, se tu odehraje představení pro jednoho herce Cikánský boxer, v němž exceluje Filip Teller. „Pro mě jako herce je to rozhodně velmi inspirativní událost, zahrát si hru, jejíž děj se odehrává za druhé

světové války, v prostoru, který byl budován právě v této době a sloužil jako protiletectký kryt,“ přiznává mladý umělec. Předobrazem hry Cikánský boxer autorky Rike Reiniger se stal skutečný životní osud Johanna Trollmanna, zvaného „Rukelie“, který se v roce 1933 stal mistrem Německa v polotěžké váze a roku 1944 byl zavražděn v koncentračním táboře. „Myslím si, že díky tomuto místu dostane inscenace nový rozměr a celý příběh bude působit víc autenticky. Prostor sám o sobě způsobuje v člověku určitý pocit tísně, ať už fyzické či psychické, a o tom je do značné míry i sama hra,“ dodává Teller, který až dosud s představením vystupoval na „tradičních“ jevištích. To, že se v krytu nejedná o klasický divadelní prostor, ale bude nutné se přizpůsobit daným možnostem, chápe jako výzvu. „Díky tomu zůstává hra stále živá, jelikož se scénograficky i režijně musí vypořádávat s novými podněty,“ soudí. Neváhejte, počet míst v sále je pouze 90. Předprodej vstupenek je v Divadle Bolka Polívky.

■ (sal, foto: Archiv Trinnno)

Jak se čistí odpadní vody?

Přijďte si prohlédnout jednu z největších čistíren odpadních vod v České republice

Pro návštěvníky jsou připraveny termíny prohlídek jak ve všední dny, tak i o víkendu, a to:

v sobotu 16. září v 9 hodin
v pondělí 18. září v 16 hodin
ve středu 20. září v 16 hodin
v pátek 22. září v 16 hodin
v sobotu 23. září v 9 hodin.

Špičkové technologie pro čištění odpadních vod jsou jedním ze základních předpokladů ochrany životního prostředí. I ty nejnáročnější požadavky v tomto ohledu splňuje čistírna Brněnských vodáren a kanalizací v Modřicích. Jako každoročně zve společnost zájemce na den otevřených dveří, kdy se při

prohlídkách v doprovodu odborníků mohou sami seznámit se zařízením, které čistí odpadní vody nejen z celého Brna, ale i z přilehlých měst a obcí. Jedná se mechanicko – biologickou čistírnu, jejíž součástí je i kalové a energetické hospodářství. Na počátku století prošla rozsáhlou intenzifikací a rozšířením a nyní

dosahuje takových výstupních parametrů, které splňují i ty nejprísnejší požadavky Evropské unie.

Pokud máte o prohlídku zájem, podívejte se na internetové stránky společnosti Brněnské vodárny a kanalizace, a.s. – www.bvk.cz – důležitá upozornění. Svoji účast potvrďte pomocí rezervačního systému.

Z bezpečnostních důvodů je počet návštěvníků ve skupině omezený, a proto bez potvrzené rezervace nebude návštěva čistírny odpadních vod možná. Při rezervaci budete současně seznámeni s případnými riziky, které návštěva čistírny s sebou přináší.

■ (foto: Archiv BVK)

inzerce

NOVÉ MOŽNOSTI BIOLOGICKÉ LÉČBY ZVÝŠENÉ HLADINY CHOLESTEROLU

LÉČBA SE TÝKÁ ŽEN I MUŽŮ VE VĚKU NAD 18 LET

CHOLESTEROL NEBOLÍ! ALE DŮSLEDKY BÝVAJÍ KATASTROFÁLNÍ.

Kontrolovaný lék významným způsobem přispívá k prevenci kardiovaskulárních chorob, infarktu myokardu, cévní mozkové příhody atd. Prvním krokem je bezplatné změření hladiny cholesterolu a její přesné hodnocení v našem centru. Podrobné informace o možnosti léčby vám rádi poskytnou naši odborní lékaři.

Na pracovišti CCBR v Brně využíváme v rámci klinického hodnocení biologickou léčbu. V běžné léčebné praxi je biologická léčba rezervována a hrazena pojišťovnou jen pro vážnější a komplikovanější stavy nereagující na běžnou léčbu.

„Nečekejte, až se Váš stav opět zhorší a obraťte se na nás.“

Proč CCBR v Brně:

- Minimální čekací doby
- Specializace a zkušenosti
- Odborný personál, který se může pacientům plně věnovat

Navštivte nás: CCBR, Hybešova 20 (vchod i z Vodní 13), Brno
nebo volejte 734 574 598, 515 550 902, www.ccbro.cz

CCBR
CLINICAL RESEARCH

**CHOLESTEROL
VYŠETŘENÍ
A LÉČBA
ZDARMA**

Donuty pro mlsné holky, o klucích nemluvě

Tip na výborné koblihy jsme vám už jednou dávali. Tentokrát však jde o kamennou prodejnu, která je k nalezení na ulici Koží. Mlsná holka otevřela sice teprve nedávno, ale už se jí dveře netrhnu.

Donuty v Mlsné holce jsou vyráběné a pečeny čerstvě každé ráno a samozřejmě pouze z kvalitních a místních surovin. Nabídka příchutí se liší den ode dne, stálíci je donut se slaným karamellem. Jinak můžete ochutnat třeba kokosový, nutellový, nebo švestkovo-makový. Pokud byste se nemohli rozhodnout mezi příchutěmi, nebo chtěli někoho potěšit, v Mlsné holce vám rádi naskládají více „vzorků“ do krabičky se vzkazem na víčku. Pokud vás jen honí mlsná, stavte se pro jeden „do ruky“, byť i ten stačí jako vydatný oběd. A k sladkému donutu nezapomeňte přidat i zdejší kávu.

Soupárna: Polívka je grunt

Bistro Soupárna se nejen vrací k modelu útulných rodinných podniků, ale snaží se také nabídnout svým zákazníkům kvalitní a stejně rychlou alternativu k často nezdravému rychlému občerstvení. Hlavním lákadlem bistra, jak už název napovídá, jsou polévky. A i když i ty by samy o sobě na chválu podniku stačily, v menu lze nalézt i čerstvé quiche,

saláty, bagety nebo rozličné dorty či zákusky. Opo-
menout samozřejmě nelze ani kvalitní kávu, čaje
či sezónní domácí limonády.

Poctivý přístup bistra se odráží i ve výběru su-
rovin, které pocházejí převážně z Česka a od míst-
ních farmářů. Pokud tedy toužíte po rychlém, ale
kvalitním a hlavně chutném obědě, stavte se do
bistra na rohu ulic Úvoz a Údolní.

Utečte hrou z reality do té virtuální

Způsobů, jak se vyrovnat s každodenním stresem
je mnoho. Studio Virtuen nabízí možnost odreago-
vání se za využití nejnovějších technologií, které
pomocí virtuální reality přenesou účastníka do
jím vybraného herního prostředí. Můžete se tak
projít po uklidňující zahradě, postavit se svým
strachům čelem při strašidelných hrách nebo si
zahrát na hrdinu ve válečné vřavě. A to vše, aniž
byste museli opustit místnost.

Virtuen pracuje s více technologiemi na zpro-
středkování virtuální reality, ať už je to OCULUS
RIFT, nebo HTC VIVE. Prioritou je zprostředkovat
klientovi co nejdokonalejší zážitek z vnoření se

do propracovaných her. S virtuální realitou může
ve studiu Virtuen experimentovat každý, hry jsou
vhodné pro osoby jakéhokoliv věku. Virtuální rea-
litu si lze dokonce domluvit i domů: Zaměstnanci
studia Virtuen k vám technologií přivezou i zpro-
vozní a vy si už budete jen hrát. Studio najdete Ma-
sarykově 37, pro rezervace či jakékoliv další infor-
mace doporučujeme navštívit www.virtuen.cz

Red piranha rozvířila Žabovřesky

Exotická kuchyně začala pronikat i mimo samotné
centrum Brna. Důkazem je Red Piranha v Žabo-
vřeskách (Puškinova 1), která se specializuje nej-
více na asijské kuchyně, jako například thajskou
či vietnamskou. Pochutnat si tak můžete například
na tradiční thajské polévce Tom Yum, smažených
pšeničných nudlích s hovězím masem a cibulkou
nebo maďarském hovězím guláši. A protože láska
k jídlu ze vzdálených krajín tady vzešla z pozná-
vání při cestách, chuť jídel je tu opravdu autentická.

Red Piranha je zatím místem pouze pro pauzy na
oběd, neboť zavírá poměrně brzo, i ona se ale vy-
víjí. Pro menu a denní otevírací tedy doporučuje-
me sledovat jejich facebookové stránky.

■ (Texty a foto na stránce dd a archiv provozoven)
inzerce

Plaisirs de Musique

**7. koncertní sezóna
2017–2018**

*koncerty
scénická představení
programy pro děti*

www.plaisirsdemusique.org

Přibývá obnovených stožárů veřejného osvětlení

Novými stožáry nahradili přes léto pracovníci společnosti Technické sítě Brno ty nevyhovující v sedmi brněnských ulicích, například na Kovácké, Světlé, Viniční, Vrbenského či Gallašově. Mimo tuto výměnu každoročně TSB obnoví nátěr u dalších zhruba dvou tisícovek stožárů veřejného osvětlení.

„Letos plánujeme obnovit na 1000 světelných míst. Největší část z toho bude tvořit druhá etapa generální opravy veřejného osvětlení

na Vinohradech,“ uvedla Miroslava Vraná z TSB. Společnost při výměně stožárů postupuje v koordinaci s dalšími městskými společnostmi, jako jsou Brněnské vodárny a kanalizace nebo Brněnské komunikace, tak je tomu například na Lužové nebo Erbenově. Případné nepřijemnosti spojené se stavebními pracemi pro lidi bydlící v těchto lokalitách se tak částečně omezují.

Technické sítě Brno se v současnosti starají o bezmála 41 tisíc

světelných míst v moravské metropoli. (Za světelné místo se považuje stožár s jedním nebo více svítidly včetně příslušné kabeláže v průměrné délce cca 30m či převěsy a výložníky na domech.) Veřejné osvětlení v Brně patří k energeticky nejúspornějším v republice a náklady za elektřinu se společností v posledních letech stále daří snižovat.

Zatímco dříve byla průměrná roční obnova cca 400 až 500 stožárů, od roku 2011, kdy TSB započaly s měřením statiky stožárů, se tento počet navýšil na 600 až 700 stožárů ročně. A v loňském roce se společností podařilo obnovit okolo

1200 ks stožárů. Současně bylo pořízeno cca 200 ks nových svítidel typu LED. ■ (sal, foto: Archiv TSB)

Milosrdní bratři a Brno budou dále spolupracovat

Město Brno a konvent Hospitálského řádu sv. Jana z Boha – Milosrdných bratří v Brně se dohodly na tom, jak by měla v dalším období vypadat vzájemná spolupráce obou stran a fungování tohoto nemocničního zařízení. Zatímco město bude nadále zajišťovat kvalitní zdravotní péči v nemocnici, v jejím areálu bude postaven za peníze města

nový pavilon pro stovku dlouhodobě nemocných pacientů, o které se budou starat zástupci Milosrdných bratří. Město Brno a Konvent Milosrdných bratří tedy budou i nadále dlouhodobě ve vzájemné spolupráci zajišťovat akutní i následnou zdravotní péči pro své občany a tyto služby budou na sebe plynule navazovat. „Řád Milosrdných bratří

je připraven precizovat podmínky dalšího využívání stávajícího areálu nemocnice včetně případného rozvoje nad rámec stávajícího rozsahu poskytované péče, vlastními kapacitami pak zajistí provoz omezeného rozsahu následné zdravotní, resp. zdravotně-sociální péče o dlouhodobě nemocné, což odpovídá poslání řádu sloužit

nejpotřebnějším,“ potvrdil provinciál řádu Joachim Mačejovský.

Mezi statutárním městem Brnem a konventem Hospitálského řádu sv. Jana z Boha – Milosrdných bratří v Brně existuje smlouva o dlouhodobé spolupráci při využívání areálu nemocnice a pak samotná nájemní smlouva na dobu 20 let, která bude v příštím roce končit. ■ (sal)

inzerce

inzerce

Hledáte stabilní zaměstnání, do kterého se budete vždy těšit?

Láká vás práce ve výrobě kosmetiky? Líbila by se vám práce v čistém a voňavém prostředí? Jste manuálně zruční a pečliví? Hledáte práci v lokalitě Brno - Lesná?

Nadnárodní společnost McBride Czech, a.s. nabízí pracovní pozici: OPERÁTOR/KA VÝROBY

Vaší náplní práce bude:

- lehká manuální práce na poloautomatických výrobních linkách v nepřetržitém provozu (12 hodinové směny)

Nabízíme:

- práci na HPP ve stabilní výrobní společnosti
- po zapracování mzdové ohodnocení až **18 150 Kč**
  - Flexipass v hodnotě 500 Kč každý měsíc
  - možnost dále se vzdělávat • řadu benefitů

Požadujeme:

- minimálně základní vzdělání
- pečlivost, zodpovědnost • potravinářský průkaz

Nástup možný **IHNEDE!**

Kontakt: Martina Kuchtíčková

tel.: 720 042 761, email: recruitment@mcbride.cz

Manufacturing our future

Provapo® ECO WC

prospekt bezplatně zašleme
volejte zdarma
800 100 414

- snadná instalace bez vody, odpadu, el. proudu
- 7 typů WC - 3 roky záruka, ekologičtě
- vše i na dobírku

BAPA, Kouřimská 18, Praha 3
info@provapo.cz, www.provapo.cz

Kropička, zametadlo, fréza, válec.

Přijďte se podívat nebo se i svézt.

Také letos společnost Brněnské komunikace a.s., pořádá Den otevřených dveří.

Kdy: neděle 24. září 2017, od 10.00 do 16.00

Kde: v provozním areálu společnosti v Brně, Masná ul. 7

Společnost Brněnské komunikace a.s., byla založena 1. 1. 1995. Spektrum vykonávané práce je široké: společnost zajišťuje zejména inženýrskou činnost dopravních a pozemních staveb a majetkoprávní přípravu chystaných staveb, zpracovává prognózy, plány a modely dopravy. Důležitou součástí je také správa komunikací, stejně tak i jejich zimní a letní údržba, centrální řízení dopravy a organizace dopravy v klidu.

S výsledky práce zaměstnanců Brněnských komunikací se setkáváte denně, jejich pracovní zázemí však nezná každý. Nahlédnout „za oponu“ můžete mimořádně jen při Dnu otevřených dveří, který se uskuteční letos v neděli 24. září. Připravena bude přehlídka mechanismů, které se používají při údržbě komunikací v létě i v zimě, děti se mohou svézt v kropičce i zametadle, uvidíte, jak se dělá vodorovné dopravní značení na silnicích. Nebude chybět dopravní hřiště a jízda zručnosti pro děti nebo slalom na segwayi. „Přizvali jsme také Ligu vozíčkářů, takže zájemci si budou moci zkusit, zda je v terénu jednoduché se na vozíčku pohybovat. Ale uvidíte i spoustu jiného z našeho programu a nebude chybět i nějaké překvapení a občerstvení po celý den,“ uvedla mluvčí Brněnských komunikací Vladimíra Navrátilová. Přijďte se podívat i pobavit.

Veletrh REHAPROTEX opět zve i na Dny seniorů

Veletrh REHAPROTEX je pro návštěvníky otevřen od 9 do 17 hodin, poslední den pouze do 16 hodin. Vstupenka na místě stojí 110 Kč, při registraci na internetu 90 Kč, pro seniory, studenty, děti a držitele průkazu ZTP jsou připraveny zlevněné varianty. Držitelé Senior pasu zaplatí za vstup pouze 20 Kč.

I v letošním roce jsou součástí doprovodného programu veletrhu REHAPROTEX, který se koná od 19. do 22. září na brněnském výstavišti, oblíbené Dny seniorů. Jejich program tak doplní nabídku vystavovatelů, kteří zde představí jak široký sortiment kompenzačních, protetických,

ortopedických a rehabilitačních pomůcek, tak i nabídku produktů pro aktivní seniory. Na veletrhu nechybí ani poskytovatelé sociálních služeb nebo výrobky chráněných dílen.

Zajímavostí bude na centrální ploše v pavilonu testovací dráha, na níž si návštěvníci budou moci vyzkoušet

jednotlivé výrobky na různých druzích povrchu a v rozmanitých situacích. Získají tak nejenom ucelený přehled o technických možnostech prezentovaných produktů, ale sami si budou moci vyhodnotit jejich ovladatelnost.

Nadě Urbánková, Zdeněk Junák nebo zážitky z cest

Pestrý doprovodný program přinese zajímavé přednášky, informace z oblasti prevence a ochrany zdraví, ale i zážitky z cest po celém světě nebo atraktivní hudební vystoupení. Program bude probíhat po celou dobu konání veletrhu v Programovém centru pavilonu A.

Dny seniorů na výstavišti, které organizují Senior pasy, se uskuteční ve středu a ve čtvrtek. Tentokrát se můžete těšit na vystoupení Nadi Urbánkové, Zdeňky Junáka a dalších umělců. V programu nechybí ani měření tlaku, zraku, tělesného tuku, přednášky o zdraví, wellness, ukázky sportů a široká nabídka volnočasových aktivit.

Za zmínku jistě stojí také seminář Jørgena R. Jørgensena, který se bude věnovat důsledkům nečinnosti po mozkové mrtvici se

zaměřením na prevenci snížení kardiovaskulární funkce a na fyziologické změny svalů, ke kterým dochází po mozkové mrtvici. Jeho součástí budou i praktická cvičení s podporou tělesné hmotnosti.

Dobrá rada nad zlato, u nás zdarma!

Bezplatnému poradenství se bude věnovat například Liga vozíčkářů, Národní rada zdravotně postižených nebo ParaCentrum Fenix. Můžete využít také individuálních konzultací na stáncích. S nákupy zdravotních pomůcek, jejich případnými reklamacemi, s úskalím nákupu od neseriózních prodejců a další problematikou pak poradí Sdružení obrany spotřebitelů. Neměli byste minout ani Fórum pro zdraví, které je zaměřeno na rozsáhlou propagaci zdravého životního stylu – dozvíte se vše potřebné o správné výživě a pohybové aktivitě, prevenci závislosti nebo úrazů.

■ (sal, foto: Archiv BVV)

Více informací naleznete na www.bvv.cz/rehaprotex

Psychowalkmany v Brně: Vaše ohlasy.

novinky
medicíny

Máte stresy, únavu, deprese, nespavost nebo děti hyperaktivitu? Chcete zvýšit psychický komfort, být stále v pohodě a rychle se uzdravovat? Zajdete si do prodejny Galaxy na Mojmiráku a vyzkoušíte AVS přístroj - psychowalkman. Už po prvním vyzkoušení pochopíte, že Vám pomůže.

Princip AVS přístrojů - lidově psychowalkmanů - vyvíjela i NASA a dva nositelé Nobelových cen. AVS přístroj pomáhá zejména pro psychickou kondici, ale rovněž umí uzdravit z desítek nemocí, například snížit vysoký krevní tlak, bolesti nebo tinitus. AVS přístroje se také používají na zlepšení učení u hyperaktivních dětí.

Nasadíte si „světelné“ brýle a sluchátka a na ovládání si vyberete program, například **Okamžité usnutí**. Zavřete oči a stisknete start. Pulsující světlo a zvuky s hudbou postupně mění vaše

kolika týdnů. Stejným způsobem funguje na stres, únavu, depresivní stavy a úzkosti. Každý AVS přístroj z produkce Galaxy má mnoho možností využití. Proto jej často využívá celá rodina a běžné modely slouží průměrně patnáct i více let.

Koncept psychowalkmanu vznikl na základě 5000 let starých poznatků lidstva o využívání světla a zvuku. Světla a zvuky totiž přenášejí určitou frekvenci, která změní naladění mozku do potřebných stavů - navodí tzv. psychosomatickou rovnováhu.

Nejprodávanějším psychowalkmanem byl Loni Laxman a to i přesto, že je nejdražší. Verzi Laxman Basic koupíte za 25.000 Kč, verzi Laxman Premium se sedmdesáti programy dokonce za 30.000 Kč.

Používám ho především na to, abych mohla lépe usnout. Synovi jsem ho nasadila, když potřeboval udělat dobře IQ testy. Udělal testy na 100 percentil a na školu se dostal. Přístroj je výborný.

Lucie Horáková, Praha 6

Ohlasy uživatelů:

AVS přístroj jsme si pořídili proti únavě, ale zpočátku byl používán i při studiu cizích jazyků. Přístroj mi vyhovuje hlavně díky jednoduchému ovládání a variaci mnoha nabízených programů.

Michal Slabý, Benešov

Trpěl jsem silnou nespavostí a tak jsem zakoupil AVS přístroj. Používám jej již 11 let! Každopádně mě pomáhá večer k rozehánění „nepotřebných myšlenek“ a rychlému usnutí.

Jaroslav Matějka, Lanškroun

Byl jsem závislý na benzodiazepanech, Neurolo a jedině, co mi z toho pomohlo, byl AVS přístroj. Doporučuji všem, veliké díky.

Michal Těhel

Po úmrtí manžela mi pomohl dostat se z deprese, lépe spát a nabrat chuť do života.

Jana Vojtová, Protivín, okr. Písek

Používám Laxman. Pro mě je po příchodu z práce nejjednodušší a nejrychlejší cestou k relaxaci a odpočinku, dobíjení energie. Stejný Laxman si koupila i dcera na podporu učení.

Jiří Rys, Praha

Další stovky zkušeností najdete na největším portálu o této technologii: www.psychowalkman.cz.

AVS přístroj Laxman si zakoupil i Tomáš Klus, Lucie Bílá, Ivana Gottová nebo George Clooney.

biorytmy a Vy za pár minut usínáte. Přístroj Vás právě naladil do pomalé frekvence, ve které každý člověk automaticky usne.

Pravidelným používáním obnoví AVS přístroj přirozenou schopnost dobře spát i bez přístroje. Účinnost psychowalkmanu je velká - většina uživatelů trpících nespavostí se zbaví léků do ně-

AVS přístroje používají i lékaři, například Centrum léčby bolesti v Praze Motole nebo onkologické oddělení v plzeňské fakultní nemocnici. Ale AVS přístroje jsou vyvinuty zejména pro laiky na domácí používání a to je také jejich největší výhoda. Základní model Galaxy, nejlevnější AVS přístroj na světě s garantovanou účinností, stojí pět tisíc korun.

Právě nyní Festival Laxman: dárky, sleva 3600 Kč, zdravotní sezení, zapůjčení zdarma domů a další.

AVS přístroj Laxman

VY

spokojenější a
zdravější život

AVS přístroje

NEW PSYCHOWALKMAN

značková prodejna:

Mojmírovo náměstí 27, Brno

Tel. 778 035 563, 541 215 144

22
LET
Galaxy®

www.psychowalkman.cz

Katalog zdarma: Pošlete SMS se svou adresou a slovem SALINA na: 774 444 795. Zasiláme obratem.

Nostalgiecké jízdy ulicemi Brna

Oblíbeným zpestřením léta v Brně jsou už tradiční projížďky historickou tramvají nebo trolejbusem. Pokud jste se ještě nesvezli, máte možnost v nepracovních dnech do 1. října. Na snímku je trolejbus Škoda T 11, který jezdil do roku 1980 v Plzni a dnes je majetkem Technického muzea v Brně. O sobotách 2. září a 7. října pojedou také retro tramvaje na lince č. 10.

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

V rámci Evropského týdne mobility se ve dnech **19. – 21. září 2017** představí také Dopravní podnik města Brna. Po všechny tři dny vás zveme k návštěvě těchto míst:

- **Ve stánku vedle kostela sv. Tomáše** bude DPMB vždy od 12 do 18 hodin prezentovat systém Elektronického odbavování cestujících, který od letošního roku zjednodušuje cestování po městě. Bude také poskytovat další informace o městské hromadné dopravě v Brně, včetně dalších novinek a informačních materiálů.
- Odpoledne mezi 15. a 18. hodinou pak bude **na zastávce u parku na Moravském náměstí** prezentován přírůstek do „flotily“ dopravního podniku – autobus pro handicapované s možností přepravy na delší vzdálenosti.
- Ve stejný čas (15 – 18 hodin) bude možné navštívit také **podzemní měnárnu v ulici Údolní**, která je jednou z 28 rozvodných stanic zajišťujících provoz tramvají a trolejbusů na území města Brna. Měnárnu najdete naproti porodnici, před sídlem Veřejného ochránce práv neboli ombudsmana.

■ Odbor marketingu a komunikace DPMB, a.s.

Kdysi a dnes Poznáváte?

Podívejte se na stranu 17.

Broušení kolejí přineslo výsledky

Přes 26 kilometrů tramvajových tratí bylo ošetřeno v rámci strojního broušení vlnovitosti kolejnic. Výsledkem je snížení vibrací i hlukosti v těchto úsecích, což potvrdila následná měření. Nejvýraznější pokles hlukosti byl zaznamenán v ulicích Křenová a Purkyňova.

„Z výsledků je patrné, že je provoz tramvajové dopravy výrazně pod stanovenými hlukovými limity, a to jak v denní, tak i v noční době,“ popsal generální ředitel DPMB Miloš Havránek.

Realizace broušení dosud umožnila dopravnímu podniku snížit počet úseků, na které byly vydány Krajskou hygienickou stanicí časově omezené výjimky z hlukové zátěže, na pouze jeden úsek – ulici Cejl. Ta je v současnosti připravena na celkovou rekonstrukci.

DPMB nechal za posledních šest let zbrousit téměř 90 kilometrů tramvajových tratí. Broušení je součástí jejich údržby a přináší nejen snížení hluku, ale i prodloužení jejich životnosti.

■ (red)

VYBRANÉ PROBÍHAJÍCÍ ZMĚNY A VÝLUKY

Výluka autobusů v Chrlicích

Od soboty 1. července přibližně do konce října 2017 (výluka prodloužena ze strany zhotovitele stavebních prací) je v rámci pokračující rekonstrukce kanalizace omezen provoz v městské části Brno-Chrlice. **Linky 63 a N95** jsou ve směru od centra z Chrlického náměstí odkloněny ulicemi Zámeckou, Davidkovou, K sídlišti k zastávce Chrlice, nádraží, kde je dočasně konečná zastávka. Regionální **linka 509** a spoje noční **linky N95** pokračující do Újezdu u Brna jedou obousměrně ulicemi K sídlišti a Davidkovou. Zastávka Chrlice, smyčka je přeložena do ulice K sídlišti.

Omezení provozu v ulici Hladíkově

Z důvodu rekonstrukce povrchu komunikace **je od 14. srpna do ukončení prací** (předpoklad 15. září 2017) omezen průjezd veškeré dopravy ulicí Hladíkovou (snížení počtu jízdních pruhů). Pro částečnou eliminaci negativních dopadů je realizováno preventivní opatření na vybraných autobusových linkách. Autobusy **linek 47, 49 a N94** jsou ve směru na Úzkou odkloněny ulicemi Tržní, Křenovou a Masnou. **Linky E76, 77 a 84** jsou ve směru do centra odkloněny ulicemi Olomouckou, Křenovou a Masnou, náhradou za zastávku Tržní obsluhují společně s trolejbusy linek 31 a 33 zastávku Životského. Ve směru z centra pak jedou autobusy **linek E76 a 77** ulicí Křenovou a Tržní a náhradou obsluhují zastávky Vlhká a Masná. V souvislosti s výše uvedenými odklony autobusových linek je přeložena zastávka Tržní směr Zvonařka do ulice Tržní za křižovatku s ulicí Hladíkovou, zastávka Tržní směr Černovice do ulice Charbulovy a zastávka Hladíková směr Zvonařka do ulice Masné za křižovatku s ulicí Mlýnskou.

Výluka autobusů v ulici Štursově

Z důvodu rekonstrukce kanalizace **není od 21. srpna do ukončení prací** (předpoklad 2. září 2017) možná jízda veškeré dopravy částí ulice Štursovy. **Linky 44, 67 a 84** jedou odklonem a zcela vynechávají zastávku Rosického náměstí. Náhradou zastavují na zastávce Vrázova. **Linka N92** obsluhuje zastávku Rosického náměstí v přeložené poloze na ulici Horově.

ZMĚNY, VÝLUKY A OPATŘENÍ V PROVOZU

Změny v jízdních řádech v září 2017

Od soboty 2. září končí prázdninová omezení v provozu v důsledku letních výluk (vyjma výluky v Chrlicích). Linky dotčené výlukami se vrací na svoje běžné trasy, obnovuje se provoz **linek 10 a 11**

a dochází k dílčím změnám jízdních řádů. Naopak je ukončen provoz výlukových **linek x9 a x25**. Po rekonstrukci tramvajové tratě v ulici Líšeňské také dochází ke sloučení zastávek Poliklinika Židenice pro **linky 58, 78, N97** a Juliánov pro **linku 9** pod jednotný název Juliánov. Zastávka pro **linku 82** v ulici Viniční u budovy polikliniky i nadále nese současný název Poliklinika Židenice.

Od pondělí 11. září bude zahájena dlouhodobá výluka v ulici Valchařské a naopak skončí letní omezení železniční dopravy v uzlu Brno. V této souvislosti dojde ke změnám v jízdních řádech dotčených linek a bude ukončen provoz **linky P6**. Vybrané linky budou opět posíleny v exponovaných obdobích pracovních dnů v souvislosti se zahájením akademického roku. K tomuto termínu bude také obnoven běžný provoz **linky 53** ve špičkách pracovních dnů v celé trase Štefánikova čtvrť – Technologický park.

Od soboty 16. září 2017 pak dojde ke změnám v jízdních řádech v důsledku zahájení výluky v ulici Křenové.

Výluky o víkendu 2. a 3. září

O víkendu 2.–3. září 2017 bude na trasách linek MHD probíhat koordinovaně několik výluk. Z důvodu dokončovacích prací, pokládky živice, oprav povrchů komunikací a tramvajové tratě a napojení kanalizace bude po celý víkend omezen provoz tramvají, trolejbusů a autobusů v části Králova Pole (ulice Kounicova, Jana Babáka, Skácelova), Žabovřesk (ulice Kroftova a Vychodilova) a také v Kohoutovicích. V důsledku konání akce Den otevřených dveří v pivovaru Starobrna 2017 bude v sobotu 2. září v odpoledních a večerních hodinách vyloučen provoz autobusů a trolejbusů v části ulice Hlinky. V sobotu 2. září pak ještě nebude v odpoledních hodinách pro trolejbusy průjezdné Pálavské náměstí v souvislosti s opravou povrchů komunikací.

■ Tramvajová **linka 12** bude po celý víkend provozována pouze v úseku Komárov – Česká. V úseku Česká – Technologický park bude zavedena náhradní autobusová doprava **linkou x12**, která obsluhuje všechny zastávky ve vyřazeném úseku linky 12 s tím, že i nadále bude přeložena zastávka Klusáčkova před budovu Magistrátu města Brna. ■ Trolejbusy na **linkách 30, 34, 36 a 37** budou po celý víkend nahrazeny autobusy, obdobně v odpoledních hodinách v sobotu i na **linkách 25 a 26**. ■ **Linky 25, 26, 37, 44, 52 a 84** neprojedou v sobotu v odpoledních a večerních hodinách ulicí Hlinky v blízkosti pivovaru a uzavřený úsek budou souběžnými ulicemi Výstavní a Veletržní. Zastávka Mendlovo náměstí směr Úvoz pro linky 25 a 26 (průběžné spoje) bude v této době přeložena do ulice Veletržní. Současně budou v provozu posilové spoje v úseku Vozovna Husovice – Mendlovo náměstí.

■ Pro **linky 25 a 26** rovněž pouze v sobotu odpoledne nebude průjezdné Pálavské náměstí v důsledku opravy povrchů, autobusy pojedou obousměrně po komunikaci na jedné straně náměstí, na kterou budou také přeloženy zastávky Bzenecská a Pálavské náměstí.

■ **Linka 30** bude po celý víkend odkloněna v úseku Slovanské náměstí – Skácelova ve směru do Bystrce ulicemi Srbskou, Berkovou a Purkyňovou, ve směru k nádraží Královo Pole ulicemi Purkyňovou, Dobrovského a Charvatskou. V přeložených polohách obsluhuje zastávky Slovanské náměstí v obou směrech a zastávku Skácelova směr Královo Pole, nádraží. Dále bude po oba víkendové dny odkloněna mezi zastávkami Přívrat – Štursova přes zastávku Rosického náměstí.

■ Pro autobusy na **linkách 34 a 36** bude neprůjezdná část ulice Kounicovy, autobusy uzavřený úsek pojedou ulicemi Šumavskou a Pod kaštany a zastávku Klusáčkova obsluhuje společně s autobusy náhradní dopravy za linku 12 na ulici Kounicově před budovou Magistrátu města Brna. Po celý víkend je pak neprůjezdná část ulice Kroftovy, **linka 36** pojedou odklonem přes Rosického náměstí, zastávka Vrázova bude bez obsluhy. Dále bude pro obě uvedené linky přeložena zastávka Vychodilova mimo trolejbusovou smyčku.

■ **Linky 44, 53, 67 a 84** budou dotčeny omezením na ulici Skácelově po celý víkend. Ve směru do Žabovřesk pojedou po objížděkové trase ulicemi Srbskou, Berkovou a Purkyňovou s tím, že zastávku Slovanské náměstí obsluhuje v přesunutém poloze na ulici Srbské. Ve směru k Semilassu resp. do centra pojedou autobusy po objížděkové trase ulicemi Purkyňovou a Dobrovského a budou mít přeložené zastávky Skácelova (k noční lince N93) a Slovanské náměstí (na zastávce linky 32). **Linka 67** ve směru k Avion Shopping Parku zastávku Slovanské náměstí obsluhovat nebude a zastávku Charvatská obsluhuje v přesunutém poloze na ulici Chodské.

■ Obdobnými krátkodobými odklony pojedou také noční autobusové linky: **linky N93 a N99** v noci z pátku na sobotu a v noci ze soboty na neděli budou odkloněny mezi zastávkami Nerudova – Tererova s přeložením zastávky Klusáčkova do ulice Kounicovy. V noci ze soboty na neděli pojedou **linky N89 a N93** v úseku Přívrat – Štursova odklonem přes zastávku Rosického náměstí, takže vynechají zastávku Vrázova.

Oprava kolejí v Husovicích

Z důvodu výměny kolejí v Husovicích a současně v souvislosti se zřízením úvraťové konečné (vložení výhybky) na Tomkově náměstí bude o **víkendu 9.–10. září 2017 linka 4** ukončena již v zastávce Mostecká. V úseku Mostecká – Obrány, Babická bude zavedena mimořádná autobusová **linka x4**, která pojedou v oblasti Husovic odklonem ulicemi Vranovskou, Musilovou, Nováčkovou a Hálkovou. Zastávky Vozovna Husovice a Náměstí Republiky budou obsluhovány v přeložených polohách.

Dlouhodobá výluka v ulici Valchařské

Z důvodu celkové rekonstrukce ulice Valchařské je tato **od pondělí 11. září 2017 do ukončení prací** (přibližně do konce října 2018) neprůjezdná pro veškerou dopravu. Tramvajová **linka 4** bude provozována obousměrnými tramvajemi ve zkrácené trase z Náměstí Míru na Tomkovo náměstí, kde bude úvraťově ukončena. Náhradní dopravu

ve vyřazeném úseku zajistí pravidelná autobusová **linka 57**, která bude z Tomkova náměstí prodloužena přes zastávky Karlova – Maloměřický most – Proškově náměstí – Obránská-u školy – Čtvery hony – Obránský most – Hlaváčova – Bílovičská do smyčky Obrány, sídliště. Vybrané spoje linky 57 budou ukončeny již v zastávce Proškově náměstí jako náhrada za tramvaje běžně ukončené ve smyčce Maloměřický most. Na Tomkově náměstí linka 57 odjíždí v obou směrech z trolejbusových zastávek na Provazníkově ulici. Na Maloměřickém mostě autobusy linky 57 zastavují na ulici Selské (zastávky linek 75 a N94). Zastávka Obránský most (společně s linkami 57 a N94) je po dobu výluky vložena i do trasy **linky 75**. Končená zastávka Babická je pak po celou dobu výluky bez obsluhy.

Výluka v ulici Křenové

V důsledku rekonstrukce tramvajové tratě, povrchů komunikací a zastávek bude **od soboty 16. září 2017 do ukončení prací** (přibližně do konce listopadu 2017) omezen provoz tramvají, trolejbusů a autobusů v části ulice Křenové. Pro tramvaje **linek 8, 9 a 10** bude zřízen jednokolejový úsek a přeložena zastávka Vlhká mezi ulicemi Cyrilskou a Čechyňskou. Jinak až na krátkodobé výluky tramvaje ulici Křenovou projedou bez omezení, je však nutné počítat s drobným nárůstem jízdní doby v důsledku provozu pouze po jedné koleji. Trolejbusy **linek 31 a 33** pojedou ve směru od Šlapanic a Slatiny za zastávkou Spáčilova odklonem

ulicemi Hladíkovou, Mlýnskou a Rumiště, čímž v tomto směru vynechají zastávky Životského, Masná a Vlhká. Náhradou na odklonové trase obslouží zastávky Tržní, Masná a Čechyňská. Ulicemi Mlýnskou a Rumištěm pojedou v úseku mezi zastávkami Masná (přeložena do ulice Masné) a Hlavní nádraží ve směru do centra také noční **linky N89, N96 a N98**, které tak v tomto směru zcela vynechají zastávku Vlhká.

Výluka tramvají na Pekařské a Husově

Z důvodu výměny kolejových objektů a konání cyklistického závodu bude **o víkendu 16. – 17. září 2017** vyloučena tramvajová doprava z ulic Pekařské a Husovy. **Linky 5 a 6** budou mezi zastávkami Česká a Poříčí obousměrně odkloněny přes Náměstí Svobody, Hlavní nádraží a ulici Hybešovou. **Linka 12** pojedou pouze v době konání běžeckého závodu mezi zastávkami Česká a Hlavní nádraží přes Náměstí Svobody (odklon tramvajové linky 12 bude realizován v kratším časovém rozsahu). Náhradní doprava bude zajištěna autobusovou **linkou x6** vedenou z České přes Mendlovo náměstí na Poříčí a zpět.

Výluka na Slovanském náměstí – Erbovní slavnosti

Z důvodu konání Erbovních slavností bude **v sobotu 16. září 2017** od 8 do 22 hodin vyloučena veškerá doprava v prostoru Slovanského náměstí.

Trolejbusy linek 30 a 32 budou nahrazeny autobusy. Autobusy na linkách **30, 32, 44, 53 a 84** pojedou odklonem ulicemi Dobrovského a Palackého třídou ve směru k Semilassu resp. na Srbskou a ulicemi Berkovou a Purkyňovou v opačném směru. Linka 67 pojedou oběma směry odklonem ulicemi Dobrovského a Purkyňovou.

Úplná výluka tramvají v ulici Křenové

Od čtvrtka 28. září do neděle 1. října 2017 bude z důvodu rekonstrukce tramvajové tratě krátkodobě přerušena provoz tramvají v ulici Křenové. **Linka 8** bude rozdělena na dvě provozní větve: Starý Lískovec – Hlavní nádraží a odklon na Zvonáрку a Masná – Mifkova, **linka 9** bude od Lesné ukončena v centru města okruhem přes Malinovského náměstí – Hlavní nádraží – Náměstí Svobody zpět na Lesnou, **linka 10** bude provozována pouze v úseku Masná – Stránská skála-smyčka. Náhradní dopravu zajistí **autobusy x8** Hlavní nádraží – Masná a **autobusy x9** Hlavní nádraží – Masná – Juliánov.

Doprava ve státní svátek 28. září

Ve čtvrtek 28. září 2017 (státní svátek) bude doprava na všech linkách MHD vedena podle SOBOTNÍCH jízdních řádů. Vzhledem k očekávané nižší poptávce budou **v pátek 29. září 2017** platit jízdní řády pro PRACOVNÍ DNY – PRAZDNINY.

■ Odbor přípravy provozu DPMB, a.s.

Lužánky jezdí v galerijní tramvaji

O tom, že Středisko volného času Lužánky organizuje spoustu zajímavých kroužků pro děti všech věkových kategorií, se můžete přesvědčit v galerijní tramvaji DPMB, která bude celé září brázdit ulice města. Vystavené fotografie ilustrují pestrou nabídku jednoho z největších volnočasových středisek u nás. Kromě stálíc jsou v celkovém počtu asi 600 kroužků nově nabízeny třeba focení mobilem, Hrátky se zvířátky, Knížkožrouti, šerm, youtube-ring, design oděvů, Fit orient... Nebo snad včelaření či cirkusové umění? Vybere si určitě každý. Většina fotografií v galerijní tramvaji je ze soutěže „Kroužek, jaký svět neviděl“, která proběhla v minulém školním roce. ■ Gabriela Odstrčilová

Kdysi a dnes – Zábrdovice

Na černobílém snímku na straně 15 jede tramvaj T2 na lince 16 směr Stará osada. Nachází se na konci ulice Cejl, těsně před mostem přes Svitavu. Kdysi dávno by musela překonat ještě železniční přejezd – po pravém břehu řeky jezdily až do roku 1953 vlaky, vedla tudy stará „Tišnovka“. Tramvaje končily v Zábrdovicích před mostem od zahájení provozu v roce 1900 až do roku 1928. Tehdy byla trať prodloužena k dnešní zastávce Kuldova, v roce 1932 dosáhla až k židenickým kasárnám. Dalšího prodloužení se dočkala v roce 1948, a to do nové smyčky Židenice na konci ulice Karlovy. O 20 let později bylo dokončeno propojení ze Židenic do Maloměřic a Obrán, po dalších 17 letech už tramvaje končily v dnešní smyčce Stará osada. Vozy T2 pak dojezdily v pravidelném provozu koncem roku 1998. ■ (jb)

Dárkové poukazy DPMB

Hledáte originální dárek pro své blízké a známé? Dopravní podnik pro vás připravil trojici dárkových poukazů:

- Poukaz na plavbu lodí z Bystrce do Veverské Bítýšky a zpět pro celou rodinu za 500 Kč
- Poukaz na kurz skupiny «B» v autoškolě DPMB za 8 299 Kč
- Poukaz na pět jízdy Šalina Pubem („pivní tramvaj“) za 200 Kč.

Všechny tři druhy voucherů jsou k dostání v informační kanceláři DPMB na Novobranské 18.

Mám rád, když se pořád něco děje

Možná ani netušíte, že z mnoha stovek řidičů městské dopravy, kteří vás denně vozí po městě a okolí, nejsou všichni „kmenovými“ zaměstnanci dopravního podniku. Někteří z nich jsou brigádníci, oficiálně tedy pracují na Dohodu o pracovní činnosti. Jejich domovské pracoviště je ale někde úplně jinde. Jedním z nich je i MICHAL LŽIČAŘ, strážník Městské policie Brno, řidič autobusu DPMB, muž mnoha jiných aktivit, člověk, který rád pomáhá druhým.

Než se dostaneme k autobusům – můžete nám přiblížit vaši hlavní práci?

Strážníkem u městské policie jsem už od roku 1995. Jako každý zájemce o tuto práci jsem musel splnit základní zákonné předpoklady. Konkrétně se jedná o znalosti zákonů, zvládnutí střelecké přípravy, sebeobranu. Musíme také znát donucovací prostředky a podobně. Nestáčí se to naučit jednou – strážník musí své oprávnění obhajovat pravidelně prolongační zkouškou před komisí Ministerstva vnitra, a to každé 3 roky. Práce strážníka spočívá především v plnění úkolů obecní policie při ochraně veřejného pořádku a zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v našem městě. To má určitě smysl, a proto mě tato práce baví.

Jak se vlastně přihodilo, že jste se stal řidičem našeho autobusu?

Už jako kluk při jízdě do školy jsem obdivoval řidiče autobusu, líbilo se mi, jak řídí velké vozidlo. Později, i když jsem se dal jinou cestou, jsem se rozhodl, že to zkusím. Rozšířil jsem si řidičské oprávnění na skupinu „D“. O nabídce práce řidiče autobusu v DPMB na vedlejší pracovní činnost jsem se dozvěděl z letáku, a tak po absolvování přijímacího řízení, psychotestů, prověření zdravotní způsobilosti, zkoušky z dopravních testů, znalosti místopisu a interních předpisů DPMB jsem začal jezdit s autobusem. Od roku 2008 jsem zařazen na vozovně Slatina.

Mít dvě zaměstnání je ovšem časově náročné – jak se to dá skloubit dohromady?

Ano, vzhledem k tomu, že mám své stálé zaměstnání náročné, tak službu na autobuse mám jen občas, a to podle možností svého volného času. Dnes máme možnost si služby líp plánovat, i z domova se dostanu na portál řidičů neboli extranet dopravního podniku, kde si v sekci „Burza“ mohu vybrat z nabídky neobsazených služeb.

K povolání řidiče je nutné mít nejen správné předpoklady, ale taky kus nadšení. Co vás osobně nejvíc baví?

Asi ten výhled od volantu na okolní svět. Beru to také trochu jako koníček a změnu, i když je zrovna práce řidiče v dnešní době v tak silném provozu psychicky náročná. Hlavně je to velká odpovědnost za cestující. Co moc rád nemám, je hodně brzké vstávání u nástupů ranních služeb.

Máte nějakou oblíbenou linku nebo typ autobusu?

Nedá se říct, která linka je tou nej...ale rád jezdím třeba linku 78. Musíme samozřejmě umět jezdit s každým typem vozu, ale přece – mezi mé nejoblíbenější autobusy patří nové moderní Iveco Urbanway.

Existují kromě stresových situací v provozu také nějaké zážitky z opačného konce, tedy něco, co vám udělá během služby radost?

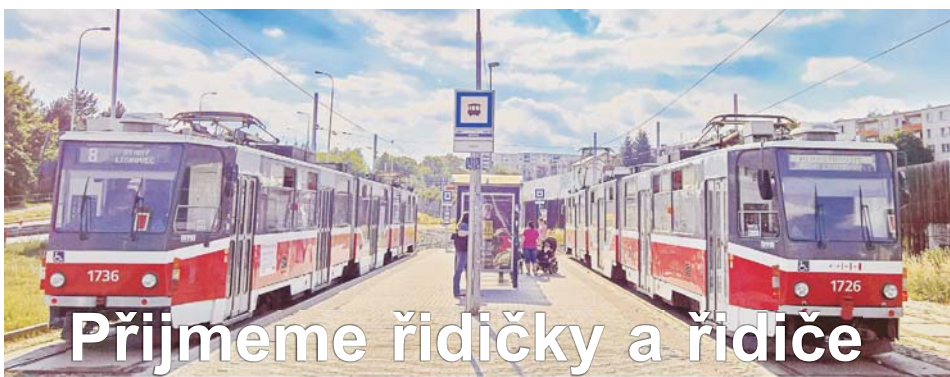
Během osmihodinové nebo i delší služby řidiče zažívám různé příhody jak v provozu, tak s cestujícími. Problémem jsou hlavně ostatní účastníci silničního provozu, neukáznění řidiči, hlavně osobních aut, kteří nerespektují základní pravidla. Naopak jsou i kladné stránky a zážitky, které mě, a myslím, že i ostatní řidiče, potěší. K nim patří například to, když vás cestující pozdraví nebo poděkuje, že jste na něj počkal, nebo když pomůžete staršímu cestujícímu třeba s nákupní taškou.

Často se z dopisů od Českého červeného kříže dovídáme, že někdo z našich zaměstnanců pravidelně chodí darovat krev a získal i ocenění. Vy patříte také mezi bezpříspěvkové dárce.

Ano, krev i plazmu daruji už nějaký ten rok. K dárcovství mě přiměl fakt, že můžu pomoci druhým, kteří to potřebují. Dnes už mám za sebou 84 bezplatných odběrů, za které jsem získal ocenění ČČK – Zlatý kříž 3. třídy. Samozřejmě bych chtěl v dárcovství pokračovat i nadále.

Máte vůbec ještě čas na nějaké soukromí – třeba koníčky a zábavy?

Při dvou zaměstnáních si svůj volný čas musím rozumně rozplánovat, protože mám i všelijaké další aktivity. Je to například myslivost, kynologie, procházky se psem, badminton, tenis, zahrada a samozřejmě bus...Prostě jsem šťastný, když se pořád něco děje. ■ (jb)

Přijmeme řidičky a řidiče tramvají, autobusů a trolejbusů

Zveme všechny, kteří mají zájem řídit autobus, trolejbus nebo tramvaj **ve středu 4. 10. 2017 v 15.30 hodin** do areálu Dopravního podniku města Brna v Pisárkách, Hlinky 151 (smyčka tramvají).

Seznámíme vás se vším, co je potřeba k řízení vozidel MHD, s pracovními a mzdovými podmínkami, vyzkoušíte si, jaké je to sedět na místě řidiče. Prosíme zájemce, aby nahlásili svoji účast na mailovou adresu: jpryglova@dpmb.cz

Jaroslav Svozil: Čísla

Vzpomínky z tramvají, takové povídky. Někdo povídky v tramvaji čte, někdo je v tramvaji píše. A že prý – hlavně, aby ty povídky měly nějaký příběh! Aby tam byla pointa! Ale jaký příběh, jaká pointa? Jak může vzpomínka mít příběh a k tomu ještě překvapivý závěr! Vždyť je to jen starý obrázek v galerii, starý cinkot nesený větrem. Příběhy to byly tenkrát. Teď už se muž v tramvaji jen veze a jak ho přitom napadají (povětšinou staré) věci, tak si je zapisuje.

To, co je na příjíždějící tramvaji pro cestujícího nejzajímavější, není většinou ani dnes její grafické pomalování nebo celkový vzhled, ale její číslo. Vypadá to, že čísel časem ubývá a také jsou čím dál víc nevýraznější, až zbudou možná jen fádní digitální čísílka na displeji. To dřív byla vpředu i vzadu pořádná plechová cedule, po bocích pak menší, doplněné názvem cílové stanice. Na konečné musel řidič proběhnout vozem, aby se protáhl, ty boční poobrancel a někdy také i tu vzadu, kterou vtipálci obrátili vzhůru nohama, což bylo vtipné zejména u šestky.

S tím ubýváním čísel je to tak, že tramvají bylo dřív možná méně, zato linek bylo víc, jak se konečně může každý přesvědčit na webových stránkách dopravního podniku nebo Tramvajklubu Brno. Tam se také dočtete, že čísla dostaly tramvaje v r.1913, zatímco předtím měly barevně rozlišené svítlny, zelené, žluté a bílé, později modré a červené. Muselo to být pěkné.

V téže roce, kdy se muž rozhodl vyměnit sedavý způsob života architekta za naplnění dětského snu, se rozhodl dopravní podnik také pro nějakou změnu a zredukoval počet čísel z původních 22 (nepočítaje v to jednatřicítku, co jezdila o veletržích) na třináct. Dále je potřeba dodat, že tehdy a pravděpodobně i dnes nemohl řidič jezdit s každým číslem, jak by se mu zamloulo, protože patřil

k některé z vozoven – to je tam, kde tramvaje spinkají a právě jen s těmi mohl jezdit. Ráno si tu svou musel najít, probudit ji, seznámit se s ní, napít se kafe z termosky a vyrazit na společnou pouť. A konečně se dostáváme k výčtu čísel, která vyšla muži jako v nějakém losování životní Sportky, jimiž za dohledu státního notáře míchal Dopravní podnik města Brna buď podle toho, jak mu kde přibývaly koleje nebo ubývalo lidí nebo podle vlastní libovůle. Těch pět šťastných čísel, která našemu muži vylosoval, nezačíná jedničkou, jak by se nabízelo, ale až dvojkou. Pořád je tu však ještě šance na vylosování premiového čísla!

2 je slušné číslo, chvalitebné, řekl by se dřív. Odjakživa začínala na jedné straně u hřbitova a na druhé straně konci se postupně, a tak trochu symbolicky, před druhou světovou válkou natáhla až k židenickým kasárnám. I když, nutno podotknout, naši vojákci do války nemuseli a mohli tak vystupovat o pár zastávek dřív, u vchodu do Zbrojovky, kde vyráběli zbraně pro wehrmacht. Muž tuhle trasu taky hodnotil jako chvalitebnou, počátkem devadesátých let byl totiž Cejl ještě poměrně normální částí města a zejména pasáž od Milosrdných ke hřbitovu se s výjimkou Dušiček zpomalovala k závěrečné smyčce, tam, kde na hřbitovních stromech cvrlikali ptáčky a poskakovaly veverky.

3 byla odjakživa dobrá. Čtenář možná nebude věřit, ale v r.1901 trojka začínala u jatek, kousek od hospody na Masném růžku, a přes nádraží si to středem města drkotala buď po Veverčí nebo přes Obilník Jiráskovou ulicí ke Krásné vyhlídce, což je dnešní Tivoli alias Konečného náměstí. To musela být jízda! Ale dobrá byla celkem i pozdější trasa z Bystřice do Obřan, pěkně dlouhá, na každém konci s uklidňujícím pohledem na vodní hladinu. Buď přehrada v pozadí, poté co už vystoupili všichni turisté mířící na parník a z okolních zahrádek

jen občas zaštěkal pes, nebo klidná hladina Svitavy pod převýslými oponami vrb. Tam byl čas nejen na kafe, ale i na rozečtenou knížku. Jenže, jak už bylo řečeno, došlo k oné redukci a následným rošádám s čísly a Bystřice přišel o čísla 14,18,20,21, což by možná tak nevadilo, jako spíš to, že do krásných Obřan už jezdila jenom čtyřka a poslední z posledních, dvánáctka. Řeknete slovy propadlíka ve škole, no a co, čtyřka dávno dobrá! Jenže čtyřky spinkaly v jiné vozovně a muži tak zbývala jen ta poslední z posledních:

12. Nejkratší a nejotravnější linka plná častého hluku, neplacení a v nočních hodinách s kouřením na zadní plošině a chrápáním sesunutých spáčů. Z ticha krásných Obřan do smyčky Komárov, desetkrát tam a zpět metamorfóza tlakem a teplem v šalině. Noční hodiny byly v zimě chladné a dlouhé, konzumace alkoholu pro opilce o to naléhavější a v Komárově zaparkované policejní auto s příslušníky, natěšenými na nějaký ten zásah. Opilcům během mrazivých pauzy venku na konečné ztuhly na kost pomočené kalhoty, kymáceli se podél plakátovací plochy ve směru zásahu a domluva s nimi samozřejmě veškerá žádná. Příslušníci je tam nakonec vždycky nechali, aby si nezasvinili vůz, a v muži, který to všechno pozoroval z tepla tramvaje, zanechali pocit viny. V hlavě měl básničku Karla Havlíčka z Křestu svatého Vladimíra o policajtech a tíživou obavu, jestli tam toho ožralu nenajde po kolečku zmrzlého. (Pokud by někoho zajímala ta básnička, začínala: Bože, kéž jsem policajtem/ to je vyražení/ koho chce, toho chytne/ dá ho do vězení/ a tak dál.)

Do krásných Obřan dnes jezdí jen ta čtverka. Projížděje Cejlem, dodnes na to muž vzpomíná při pohledu na skupinky mladíků a kluků ve sportovním, s rukama v kapsách před zalepenými bary a zastavárnami, při pohledu na chlapíka křičícího na těhotnou ženu, při pohledu na chumelá děcka, tlačících se do tramvaje, aby se svezly tu jednu zastávku.

5, přesně jak ve škole, byla za trest. Už jen ty poválečné názvy konečných: Fučíkova čtvrť – Hybešova čtvrť. Časem se ohnula na Zvonárku, ale to byl v očích bývalého architekta stejný zmar, korespondující s architektonickou, funkční a městotvornou bídou, ztělesněnou autobusovým nádražím vedle stejné nepovedeného Prioru.

Velký číselný třesk, na který se tu opakovaně vzpomíná, posléze vrátil pětce na jednom konci původní název Štefánikova čtvrť a na druhém konečnou ve Starém Lískovci, což znělo líp, než Bohunice – Sídliště československo-sovětského přátelství. Znělo to líp, ale nevypadalo. Aspoň to však už nebyla ta linka od baráků k barákům, bez zeleně a bez vody. Muž ji v rozpisu služeb bral jako nepřijemnost, měl to zakódované už od školy, protože v žákovské nosil jedničky a pětka naopak znamenala minimálně nějakou nepřijemnost. Jako třeba že nesměl ven nebo to tísnivé ticho doma při večeri.

6, poslední řádné číslo slosování, jezdila od mužovy nepaměti z Králova Pole – nádraží střídavě buď do Modřic nebo do Bohunic. Když se k ní dostal jako řidič, do Modřic. Na žádném svém čísle si muž neužil tak pořádný kopec, jako je do Jiráskovy čtvrti. Ale jinak je šestka dobrý konec, zejména ten kus od hřbitova do Modřic, to už se dalo pomalu vytáhnout něco na čtení.

A nakonec vylosujeme premiové číslo, a je to: **1**! Bylo by nespravedlivé, kdyby muž přišel o nejstarší, nejdelší a nejznámější trasu elektrické dráhy v Brně. Prostě jednička. A i když jedničky spinkaly v Medláncích a byly to samozřejmě ty nejmodernější a nejvybavenější šaliny, se kterými mohli jezdit jen ti rekvalifikovaní zasloužilí snaživci, tu a tam se mu jako prémie naskytla možnost osahat si tu páteř města, kterou se urbanisté ruku v ruce s dopravními inženýry snaží léta zakopat do země. Ale to se jim nepodařilo! Jsme v Brně! Muž si to za ty samé jedničky ve škole zasloužil! Neprojížděl tudy s žádnou krasavicí, vždycky jen jako záloha s vloženým kloubákem nebo dvojčetem, ale to bylo jak jemu, tak lidem jedno, hlavně že se jelo. A když na kopci na konečné v Bystřici začala nad mozaikou oken, rozsvícených v hradbě paneláků, blednout obloha a její hvězdy, když si poprvé kouzlil na nachystané svačiny a zkontroloval velkou plechovou jedničku vzadu, popojel k lidem, aby nemuseli stát venku v zimě až do odjezdu. Dnes bude pěkné!

Jaroslav Svozil

Záříjová Šalina přináší další z povídek brněnského autora Ing. Arch. Jaroslava Svozila. Kromě své původní profese architekta totiž Jaroslav Svozil (nar. 1948) jezdil po Brně s tramvají, aspoň pokud to šlo skloubit. ...

NABÍZÍME DOSTUPNÉ A CENOVĚ VÝHODNÉ KANCELÁŘE V BRNĚ NA LESNÉ

- disponujeme většími open space kanceláři
- v nabídce máme i malé kanceláře
- možnost pronájmu parkovacích míst
- rychlé připojení k internetu

Nabízíme kanceláře v Brně na Lesné, Okružní 19 s internetovým připojením od velikosti 10 m² do 70 m² i s parkovacími místy. Dle dohody i skladové prostory. Zastávky městské hromadné dopravy jsou v blízkosti objektu, vlaková zastávka 500 metrů. Možnost stravování do 4 minut chůze.

Bližší informace se dozvíte na tel.: 545 222 776 nebo e-mailu: pronajem@ccb.cz. Přijďte si vybrat vhodný prostor pro vaše podnikání.

OKAMŽITÁ HOTOVOST

výkup zlata, stříbra, platiny
PENÍZE IHNEDE!

Nabízíme nejlepší výkupní ceny v Brně
Diskrétnost a profesionální
přístup samozřejmostí.

**NEPLATÍTE ŽÁDNÉ
VEDLEJŠÍ POPLATKY**

AURUM - BRNO
Sokolská 4, Brno
Tel: 737 427 295
www.aurum-brno.cz

Otevírací doba:
po, st 8:00–19:00,
út, čt 8:00–16:00,
pá 8:00–15:00

LETNÍ **LAST MINUTE** JSOU TADY

vyberte si z tisíců LM a ušetřete

**SLEVY
AŽ 50%**

dovolená u moře

poznávací zájezdy

exotická dovolená

tel: 773 444 525
Dům Vichr, Kobližná 19 Brno

www.e-lastminute.cz

PŘIJÍMÁME děti
do krásné školky
s Montessori prvky

pečujeme o děti s respektem a láskou
skola-majka.cz/miniskolka

Majka
Staňková

Hippoclub Lednice

■ Romantické jízdy v kočárech po zámeckém parku ■ Půjčovna poníků na procházky po zámeckém parku v doprovodu rodičů ■ Restaurace, penzion, pořádání svateb, oslav a jiných společenských akcí ■ Stylový Hubertův salonek ■ Vhodné pro rodinné dovolené i školní výlety

Lednice, ul. 21. dubna 4

Tel.: 519 340 477, 736 625 745

www.hippoclub.cz

**VINO
BRANÍ**

**MORAVSKÁ
NOVÁ VES**
9. září 2017

**OCHUTNÁVKA
VÍN ODRUDY
CABERNET
MORAVIA**

[www.vinari
mnves.cz](http://www.vinari.mnves.cz)

už jen do 30. září

Unikátní výstava zážitků

**Magický
Himálaj**

VELEHORY V BRNĚ
autor **RUDA ŠVAŘÍČEK**

BONUSOVÉ EXPOZICE:
RADEK JAROŠ – KORUNA HIMÁLAJE
JAN TRÁVNÍČEK – 3D
JIŘÍ KOLBABA – BHÚTÁN
J. HANZELKA – M. ZIKMUND
MILOSLAV STINGL

Technické muzeum v Brně
www.magickyhimalaj.cz

LIVINGSTONE

**TECHNICKÉ
MUZEUM
V BRNĚ**

Hledáme nového kolegu
JUNIOR PHP PROGRAMÁTORA
do teamu brněnského vydavatelství CCB!

Nabízíme:

- { možnost učit se nové technologie;
- { přátelský pracovní kolektiv;
- { flexibilní pracovní dobu, možnost home office;
- { rozmanitou práci s možností osobního růstu;
- { zaměstnání ve stabilní firmě v Brně na Lesné;
- { firemní stravování a věcnostní dovolená navíc;
- { odpovídající platové ohodnocení s perspektivou trvalého růstu.

Nástup dohodou.

Životopis zasílejte na adresu romanak@ccb.cz.
Do předmětu e-mailu uveďte „junior2017“.
Tel. 545 222 775.

10 dní, 100 akcí pro zdraví Brňanů

Přemýšlíte, jak se udržet v tělesné i duševní kondici po celý rok? Nabízíme Vám celkem 100 tipů – akcí z oblasti podpory pohybu, zdravé výživy, aktivního stárnutí a zdravotního poradenství, které jsou součástí celoměstské kampaně Brněnské dny pro zdraví. Tato kampaň, pořádaná v rámci projektu Brno – Zdravé město, se uskuteční od 22. září do 1. října 2017. Brněnské dny pro zdraví představí širokou škálu pohybových aktivit, od fyzicky náročnějších sportů, jako je vytrvalostní běh, cyklistický závod, tenis, přes nordic walking, plavání, inline bruslení, až po klidová cvičení v podobě jógy, tai-chi a zdravotních cvičení pro seniory. V oblasti zdravotního poradenství bude pozornost zaměřena na pohybový aparát, zjištění správných zrakových funkcí, zájemcům budou k dispozici výživoví poradci. A jaké novinky na návštěvníky čekají? Milovníci vodního sportu se v sobotu 23. září mohou těšit na zážitek z nočního plavání v bazénu za Lužánkami pouze s osvětleným bazénem, umocněný o pohled

na záběry z mořského světa. Brány veřejnosti 26. září otevře Písečné centrum, které jako jediné svého druhu v Brně nabídne zcela nové možnosti cvičení v jemném bílém písku. Kompletní program kampaně je k dispozici na webu www.zdravemesto.brno.cz nebo v informačním centru magistrátu na Malinovského nám. 3.

foto: archiv KBZM

Chybějící sál, nová abonentní řada na Stadionu a brněnský miláček.

Právě začíná 62. sezona Filharmonie Brno

Bez koncertů v Janáčkově divadle, zato s domácím sólistou a nadějnými vyhlídkami na stavbu nového sálu vstupuje Filharmonie Brno do své 62. koncertní sezony. Její zahajovací koncert se uskuteční na netradičním místě – v katedrále na Petrově. Ve středu 27. září tam zazní monumentální Berliozovo oratorium *Dětství Ježíšovo*. Kromě toho se posluchači mohou těšit na slavná symfonická díla Antonína Dvořáka, Petra Iljiče Čajkovského, Jeana Sibelia, Franze Schuberta, Roberta Schumanna nebo Felixe Mendelssohna Bartholdyho.

Stejně jako v minulé sezoně nabízí filharmonie klasickou řadu abonentní v Besedním domě i moderně-klasickou řadu čtyř programů. „Uzavření Janáčkovy divadla nás donutilo vytvořit novou abonentní řadu v sále Stadionu, kde jsme připravili atraktivní kombinaci pěti programů. Všechny budou začínat v sedm hodin večer,“ informovala ředitelka Filharmonie Brno Marie Kučerová. Do sálu Stadionu se přesune i tradiční Novoroční koncert,

letos ve dvou časech – ve čtyři odpoledne a osm hodin večer zazní pod taktovou Caspara Richtera program s názvem *Pozdrav z Vídně do světa*, který přinese populární valčíky, polky a jiné známé melodie.

Dramaturg orchestru Vítězslav Mikeš i v nadcházející sezoně vsadil na originální kombinace skladeb v jednotlivých večerech. „Těším se na sérii sólových výstupů vynikajících umělců spojených s Brnem, kterým dáváme v příští sezoně poměrně značný prostor, a to převážně ve zřídka uváděných v dílech: vedle Igora Ardaševa to bude Iva Bittová v písňovém cyklu *Folk Songs* Luciana Beria, Milan Paľa v Brittenově Houslovém koncertu nebo členové orchestru Emil Drápela (v novodobé premiéře Cartellieriho Třetího klarinetového koncertu), Vilém Veverka (v Hobojovém koncertu Bernda Aloise Zimmermanna) a Petr Pomkla (ve Flétnovém koncertu A dur C. Ph. E. Bacha),“ uvedl Mikeš.

Zájemci mohou vybírat z třinácti abonentních cyklů, z toho šest je čistě filharmonických. Mohou si také sestavit vlastní Sezonu na míru, při které si vybírají libovolné koncerty a s jejich rostoucím počtem získávají také rostoucí slevu. Vstupenky jsou k dostání ve filharmonickém předprodeji v Besední ulici či v Domě pánů z Lipé na náměstí Svobody. Více informací na stránce www.filharmonie-brno.cz

První koncert na místě budoucího sálu

Slavný Bugatti step složil Jaroslav Ježek poté, co se v Brně po závodu na Masarykově okruhu setkal s Louísem Chironem. Legendární skladba je tou první, která v podání orchestru zazněla na místě budoucího koncertního sálu, sóla se ujal Igor Ardašev. Netradiční „koncert“ hudebníci odehráli na základové desce v hloubce deseti metrů pod terémem, ve helmách, reflexních vestách a tentokrát ještě bez posluchačů. Natáčeli tam totiž spot na podporu nového sálu. „Na takovém místě jsem

opravdu ještě nehrál. Velmi příjemně mě překvapilo, že je to dobrá akustika,“ okomentoval netradiční zážitek pianista Ardašev.

Dělníci pracují na stavbě jako každý jiný den. Jeden z nich naviguje jeřáb, který na dno stavební jámy spouští obrovskou černou bednu. Po jejím otevření zjistí, že ukrývá koncertní křídlo, sedne k němu a začne hrát Bugatti step. Jakmile ho uslyší ostatní, vymění pracovní nástroje za ty hudební a přidají se k němu. Taková je „zápleтка“ nového spotu.

Sólista sezony? Pianista Igor Ardašev

Koncertuje s brněnskou filharmonií od svých jedenácti let, jejím titulárním sólistou se stal poprvé ve svých dvaceti letech. Sezonu 1987/88 tehdy zahájil brněnskou premiérou Brittenova Mladého Apolla. Jeho jméno se ve věstu sólistů udrželo dalších neuvěřitelných sedm sezon. Igor Ardašev. To, že se po dvaceti letech vrací jako rezidenční sólista, není takzvané ocenění zásluh, ale důsledek poznání, že máme v Brně pianistickou osobnost světového formátu, z jejichž životních zkušeností může filharmonie těžit. Navíc letos slaví významné životní jubileum, takže se spojení s filharmonií přímo nabízí. „Představí se ve třech koncertních programech – zcela klasicky s Beethovenovým Druhým klavírním koncertem, moderně s Komorním koncertem pro housle a klavír Albana Berga, a také na svém recitálu z děl Janáčka, Schuberta, Dvořáka a Čajkovského,“ zve posluchače ředitelka filharmonie Marie Kučerová s tím, že tento Bergův koncert se v Brně ještě nikdy nehrál.

Vzkaz do budoucnosti: listiny, zemina i partitura

Poselství budoucím generacím se obvykle ukrývá do věží. V případě brněnského koncertního sálu je to přesně opačně – leží v základech stavby. Přesněji řečeno ve speciální kapsli stěny, která sousedí s hotelem Slavia. Navíc pod místem, kde zůstaly původní městské hrady ze 13. století. Kovová schránka ukrývá dokumenty vztahující se k historii místa i projektu. Například listinu na podporu stavby sálu, která čítá skoro čtyři desítky podpisů významných osobností, dále kopii pozvánky na premiéru

Glagolské mše na Stadionu v Brně z 5. prosince 1927, hrst třetihorní zeminy, která se na staveništi našla, dobový tisk nebo například skladbu k poctě Leoše Janáčka, kterou speciálně pro tuto příležitost složil student brněnské konzervatoře Jiří Dvořák.

Dokumenty do schránky vložil mimo jiné náměstek primátora Matěj Hollan, primátor Petr Vokřál, ředitelka Filharmonie Brno Marie Kučerová a předsedkyně Spolku pro výstavbu koncertní síně v Brně Alena Štěpánková-Veselá.

Moravský podzim – letos ve znamení® evoluce

Letošní Moravský podzim se nese ve jménu ®evoluce. Jeho programovým těžištěm je hudba první třetiny 20. století, ale opomenuta nezůstává ani hudba, která vznikla

(dlouho) před tímto obdobím i po něm. Prestižní hudební festival nabídne hvězdné interprety, například dirigenty Ilana Volkova a Heinze Holligera, klavíristy Pierra Laurenta

Aimarda, Davida Greilsammera či Steffena Schleiermachers, soubory Accademia Bizantina, Ensemble Berlin Prague či Cappella Mariana. Kromě prověřených děl, například Janáčkovy Sinfonietty, zazní i málo slychané skladby – mj. radikálně minimalistický klavírní opus Vexations Erika Satieho z roku 1893, jehož kompletní non-stop provedení trvá více jak čtyřicet hodin. Po letech se v Besedním domě setkají

někdejší zázračné děti, do Divadla na Orlí je nachystána dětská opera Kirana či futuristická opera Vítězství nad sluncem. Brněnské chrámy rozeznají staré polyfonní zpěvy, Poslední pohanské obřady či Antifony, vilu Tugendhat Tiché písně. To vše se skrývá pod třemi hesly, se kterými se setkáváte na různých plochách v centru města – Drama, Piano, Rituality. Kompletní program najdete na www.moravsky-podzim.cz

Výrazným bodem festivalu je Symfonie sirén. Performanci vytvořenou hlavně ze zvuků Brna připravuje německé tvůrčí duo Andreas Ammer / FM Einheit (ex-Einstürzende Neubauten). Na brněnském výstavišti se do ní 21. října kromě hudební kapely zapojí hasičské vozy, záchranka, dělostřelci, fanoušci hokejové Komety, brněnské sbory a mnozí další. Staňte se i vy součástí neopakovatelného zážitku, „koncertu“, který uslyší celé Brno.

1+1 zdarma

Vyberte si některý z koncertů Filharmonie Brno a přijďte s tímto kuponem do předprodeje v Besední ulici. K zakoupení vstupence získáte druhou zdarma. Kupon je platný do 31. 12. 2017, nabídka koncertů se může lišit podle aktuálního počtu prodaných vstupenek.

Začíná Křížovkářská liga pro seniory

Senioři z jižní Moravy se mohou těšit na originální soutěž. V polovině září začne jedinečné klání určené lidem starším 60 let. Křížovkářská liga, jak se soutěž nazývá, nabízí účastníkům po dobu sedmi týdnů celkem sedm křížovek a mnoho cen. Hlavními partnery projektu jsou Jihomoravský kraj a město Brno. V první fázi nabídne liga luštění klientům vybraných domovů pro seniory. Kromě Brna se zapojí například i domovy z Blanska, Sokolnic, Předklášteří či Zastávky. Jedinou podmínkou účasti v soutěži je věk a jednoduchá registrace. Hráči pak každý týden, vždy ve čtvrtek, dostanou novou křížovku. Tajenky následně zapíší do speciálního formuláře. Po vyplnění všech tajenek se začátkem listopadu formuláře slouží o ceny. Samotné křížovky nejsou složité, jejich tajenky jsou zaměřeny výhradně na Jihomoravský kraj, jeho památky, zajímavosti a osobnosti. Po vyhodnocení této pilotní fáze ligy není vyloučeno, že se soutěž rozšíří do dalších zařízení ústavní péče, klubů seniorů a dále i tak, aby se do ní mohli zapojit všichni milovníci křížovek a luštění starší 60 let z Jihomoravského kraje.

Chystá se Re:publika 1918–2018

Připomenout sté výročí existence vzniku Československé republiky a také devadesátiletou historii brněnského výstaviště má plánovaný projekt Re:publika 1918–2018. BRNO.LIDÉ.STOLETÍ. Tyto oslavy se uskuteční od 1. do 17. června příštího roku právě v areálu výstaviště a okolí. Projekt Re:publika 1918–2018 bude interaktivní společenskou událostí, která bude reflektovat historii, uměleckou tvorbu,

vědu, vzdělání, zábavu, ale neopomene ani duchovní rovinu a hodnoty, které přetrvávají.

Tato událost volně naváže na Výstavu soudobé kultury, která se na výstavišti konala v roce 1928 jako připomínka desetiletého výročí vzniku Československé republiky. „Zorganizovat příští rok tuto událost v Brně se nabízí nejen kvůli spojitosti s výstavou, díky které před devadesáti lety vznikl samotný areál

výstaviště, ale také kvůli jeho poloze. Kde jinde by se taková akce měla konat, než na půli cesty mezi Prahou a Bratislavou,“ uvedl primátor města Brna Petr Vokřál. „Chceme Brno představit jako sebevědomé, odvážné, svobodnomyslné a hrdé město, kde vznikala nadčasová a unikátní díla, kde působily inovativní osobnosti a kde se nebojí diskutovat o zásadních společensko-kulturních tématech,“ vysvětlil kreativní ředitel projektu Pavel Anděl.

Vlastní program budou představovat dvě výstavy. 100 let Re:publika (1918–2018) bude navazovat na výstavu z roku 1928 a připomene vše klíčové, co se v naší republice a na Slovensku za posledních sto let událo. Výstava Avant garde naopak návštěvníky provede současnou architekturou, designem a řemeslem. Dalším programovým pilířem budou přidružené akce brněnských organizací. Více informací o události postupně najdete také na Facebooku Re:publika 2018 (<https://www.facebook.com/republika2018>).

■ (red, foto: Archiv MMB)

inzerce

jef KRATOCHVIL
RETRO

Výstava potrvá
od 14. 8. do 14. 9. 2017

... prostor nejen
pro umění a design

**G
A
L
E
R
I
E**
PEKAŘSKÁ

GALERIE PEKAŘSKÁ | Pekařská 52, Brno
Otevírací doba: pondělí – pátek 9:00 - 17:00 hod.
+420 721 562 527 | info@galeriepekarska.cz
www.galeriepekarska.cz

Výstava obrazů
a plastik

**STEFAN
MILKOV**

Výstava potrvá
od 19. 9. do 26. 10. 2017

Čtvrt století s Divadlem Bolka Polívky: kvalitní divadlo, koncerty i výstavy

Divadlo Bolka Polívky vstupuje do 25. sezony. V ní se můžete těšit na nové hry z domácího i zájezdového repertoáru, ale i na představení, která se

těší stále velké oblibě. Chybět nebudou ani koncerty známých hudebníků (do konce letošního roku by to měli být například Jiří Stivín, Jan Budař či Szidi Tobias), a speciální show zahraničních umělců.

Šest tanečních hodin v šesti týdnech 18. a 24. 9.

Madame Harrison (Ch. Poullain) si najímá pana Minettiho (M. Kraus), aby ji naučil swing, tango, valčík, foxtrot, cha-chu a moderní tanec. Oba prochází těžkým životním obdobím a i přesto, že spolu zdánlivě nemají nic společného, nakonec najdou společnou řeč a vzájemně si pomůžou.

Rodina je základ státu 19. 9.

Komedie odehrávající se v londýnské nemocnici sv. Ondřeje pár dnů před Štědrým dnem přináší nepřeberné množství vtipných situací a gejzír humoru v podání Miroslava Etzlera, Vandy Hybnerové, Petra Motlocha či Sabiny Laurinové.

Hradišťan a Jiří Pavlica 21. 9.

Ojedinelé seskupení s vysokou uměleckou i interpretační úrovní, nezvykle širokým žánrovým záběrem a netradičním repertoárem, který v počátcích vycházel zejména z lidové tradice.

Portréty Lidí a měst

A ujít si určitě nenechtejte také výstavu obrazů **Pavla Bílka**, která ve foyer divadla odstartuje vernisáží 11. září v 17 hodin. Bílkovy portréty lidí a měst si můžete přijít prohlédnout do začátku října každý hrací den divadla od 17.30.

PERFORM-MADE Tomáše Rullera: velká retrospektivní výstava v Domě umění

Dům umění města Brna zahajuje v polovině září retrospektivní výstavu Tomáše Rullera (*1957), významného představitele akčního umění a jed-

ného z prvních tvůrců českého videoartu. Výstava, uspořádaná u příležitosti umělceva životního jubilea, představí jeho dosavadní tvorbu od roku 1974, kdy vznikla jeho první performance Cestou, do současnosti.

Brněnský rodák a performer, nastupující na scénu v 70. letech, je už od první polo-

viny osmdesátých let klíčovou osobností československé výtvarné scény. Ve svých performance pokračuje kontinuálně dodnes, často je kombinuje s multimediálními instalacemi. Jeho tvorba je z velké části založena na předem vypracovaných projektech, tak jako i na systematicky vedené dokumentaci, od jednoduché fotodokumentace akcí z raného období, kdy nebyla kvalitní technologie reprodukce v uměleckých kruzích téměř dostupná, po rozvinuté formy digitálních záznamů a postprodukce z nedávné doby. Výstava vznikající ve spolupráci s Galeríí hlavního města Prahy má dvě místně i časově oddělené části strukturované právě s ohledem na dvě základní polohy dokumentace Rullerovy tvorby akčního umění: Výstava v Brně se soustředí na fotografie a objekty, představuje Rullerovo dílo z hlediska klasické obraznosti, zatímco v Galerii hlavního města Prahy bude na výstavě v roce 2018 kladen důraz na element času a pohyblivý obraz. Výstavu, k níž vyjde také bohatě ilustrovaná publikace, v brněnském Domě umění zahájí vernisáž 12. září od 18 hodin. Více na dum-umeni.cz

■ (Foto: Tono Stano, na snímku dílo T. Rullera Beze slov, 1989)

— řádková inzerce —

Práce, brigády

■ **OLMAN SERVICE s. r. o.** přijme šikovné a spolehlivé pracovníky osoby se zdravotním omezením na pozici uklízeč/ka v Brně. Volejte: 730 186 797 nebo nabor@olman.cz.

Ostatní

■ **Bachův varhanní podzim 2017** „Barokní dialogy“ jsou tématem Bachova podzimu 2017. Hudební dialog mezi současníky Händela a Bacha se jako červená nit proplétá programy koncertů českých i zahraničních interpretů. Navážeme dialog mezi generacemi, zeměmi a žánry. Mladý, tvořivý a originální festival je místem, kde na podzim nabijete své vnitřní baterie... Více info na www.bachuvpodzim.cz. Vstupenky: GoOut, Ticketstream a na místě. Koncerty v Brně a JMK: 8. 9. Brno,

Dust in the Groove (jazzové baroko)

12. 9. Brno, O. a I. Matselyukhovi (varhany a Panova flétna) 16. 9. Mikulov, Brno Baroque Trio 22. 9. Slavkov u Brna, Duo SPES (barokní violoncella) 23. 9. Znojmo, M. Pochopová (varhany) 24. 9. Brno, Katta (varhany, zpěv) 30. 9. Valtice, R. Hoza (baryton), B. M. Willi (cembalo) 4. 10. Brno, H. Fagius (varhany) 8. 10. Doubravník, J. Tůma (varhany) 15. 10. Brno, BaRock Quartet (rockové baroko) 29. 10. Brno, S. Mavrogenidou (flétna), B. M. Willi (cembalo)

■ **Srdečně Vás zveme na přednášku:** Jan Hus, Martin Luther – obnova nebo rozklad jednoty církve 25. 9. 2017 v 18.00 v salónku hotelu Slávia, Solniční 15/17. Vstup zdarma, drobné občerstvení zajištěno. Po přednášce debata. www.krestane.zde.cz

Řádkovou inzerci do Šaliny zadávejte výhradně prostřednictvím webu www.salina-brno.cz

Hvězdárna: Festival vědy se stěhuje na Riviéru

Už je tady zase! Nevěříte? V pátek 8. září a v sobotu 9. září několik desítek odborníků z brněnských vysokých škol, akademických pracovišť i vzdělávacích institucí odhodí masky vážených vědců a s malými i velkými návštěvníky zahájí hravý Festival vědy. Místem konání tentokrát bude areál Dopravního hřiště Riviéra Brno. Vstup je i nadále zdarma!

Hvězdárna a planetárium Brno pořádá Festival vědy již několik roků. Narůstající zájem, jak ze strany veřejnosti, tak i jednotlivých vzdělávacích či vědeckých institucí, letos přivedl organizátory k zásadnímu rozhodnutí. „Přesouvám se z Kraví hory do areálu Dopravní výchovy Riviéra Brno. Téměř neomezené prostorové možnosti slibují, že to bude úžasná podívaná,“

prozradil Jiří Dušek, ředitel Hvězdárny a planetária Brno a generální organizátor Festivalu vědy s ABB. Festival vědy představí jak odborné, tak populárně-vědecké instituce působící ve městě Brně. Cílem přitom není poučovat, nýbrž inspirovat a názorně předvést, že věda je tu proto, aby se nám lépe žilo.

Na co se můžete také těšit? Společnost ABB představí robota YuMi, prvního skutečně spolupracujícího robota na světě, který dokáže pracovat s lidmi na stejných úkolech při zajištění jejich bezpečnosti. Univerzita obrany letos

nabídne ukázky simulačních technologií. Návštěvníci si mohou otestovat své dovednosti na laserovém střeleckém trenážeru a simulátoru vojenských operací Virtual Battlespace 2. Na akci nebudou chybět ani chemici z Vysokého učení technického v Brně. Můžete se těšit na spoustu zajímavých chemických pokusů, k těm co již znáte, přidají několik nových a pokusí se se vši parádou představit svět gelů. VIDA! science centrum nabídne během festivalu vědy program MAG(net)ICKÁ PŘITAŽLIVOST. Těšte na výrobu magnetické plastelíny či homopolárních motorků, extra silné neodymové magnety a science show s elektromagnetickými experimenty. Podrobnější program najdete na www.festivalvedy.cz

■ (sal, Foto: Archiv HPB)

Mladí naděšní umělci se prezentují v Moravské galerii

V Pražákově paláci na ulici Husova bude 21. září slavnostně zahájena výstava finalistů nejprestižnějšího českého ocenění výtvarných umělců do 35 let. Cena Jindřicha Chalupického, pojmenovaná po významném českém kritikovi umění, bude udělena již po sedmadvacáté a pro mnoho výtvarníků se sta-

la odrazovým můstkem ve spleťtém světě umění. Letos bude porota vybírat mezi těmito pěti finalisty: Romana Drdová, Dominik Gajarský, Richard Loskot, Martin Kohout a Viktorie Valocká. Každý z finalistů se bude prezentovat svým novým projektem – půjde o různá média, od malby přes film až po instalaci. Jejich tvorba by měla divákům poskytnout jakousi sondu do přemýšlení nastupující generace umělců. Své umění se budou finalisté snažit zpřístupnit i dětem, a to na dětské vernisáži, která proběhne ve stejný den od 16 hodin. Děti se mohou těšit na zábavu s uměním i občerstvení. Laureát Ceny Jindřicha Chalupického 2017 bude vyhlášen 26. 11. 2017 v Univerzitním kině Scala v Brně a současně v přímém přenosu na ČT Art.

■ (sal, Foto: Archiv MG)

Festival v káznici: divadlo, tanec, výstava i besedy

O minulosti a budoucnosti naší svobody je podtitul **Festivalu v káznici**, který se v produkci Divadla Líšeň uskuteční 20. – 23. září v Zábřovicích. V barokní káznici na Bratislavské 68, neblaze proslulé v obou totalitách minulého století, představí festival program rezonující s historií a odkazem tohoto místa. Kromě představení Divadla Líšeň s aktuální lidskoprávní tematikou – Hygiena krve a Putin lyžuje festival nabídne inscenaci Brusel.cz hostujícího Divadla 100 Opic, taneční kompozice Hlas Anny Frankové od přední současné choreografky Mírenky Čechové a Břehy absolventa Duncen Centre Romana Zotova a bývalého člena skupiny Dřevo Ivana Volkova. Večery zakončí koncerty kapel **The Plastic People of the Universe** New Generation a Musica Balkanika lidovými ukrajinskými písněmi. Součástí festivalu budou i besedy – se členy Konfederace politických vězňů a muzikanty legendární kapely The Plastic People of the Universe o životě v totalitě a s učitelem a protikorupčním aktivistou Jurajem Smatanou a novinářem Ludkem Navarou o stavu současné společnosti a svobody v ní. V historických prostorách bude možné vidět výstavu fotografií z káznice Víta Mádra – Doteky. Více o festivalu na www.divadlolisen.cz.

■ (sal, Foto: V. Mádr)

Nechte se pozvat na baletní koktejl Národního divadla pod širým nebem

BALET NDB OPEN AIR. To je unikátní baletní koktejl, který soubor Baletu Národního divadla Brno namíchal na začátek září na Biskupský dvůr Moravského zemského muzea. Špičkoví tanečníci Baletu NdB budou pod širým nebem v historii divadla vystupovat vůbec poprvé. Na své si přijde každý, ať jde

o vkus či věk. Představení, které můžete vidět každý večer až do 5. září, není klasickou baletní inscenací, ale mixem (neo) klasického baletu, moderního baletu a současných tanečních trendů. Pod vybranými vystoupeními jsou podepsáni špičkoví světoví choreografové, jako např. George Balanchin, který mimo jiné založil New York City Ballet, či Olivier Revers a Mário Radačovský, umělecký šéf Baletu NdB. Diváci budou moci vidět choreografie z inscenací Black and White, Made in USA, Petite Mort, Kontrasty a také ukázky z nově připravované taneční show West Side Story, jejíž premiéra bude 25. listopadu 2017 na brněnském výstavišti v pavilonu P. Nebudou chybět ani zajímaví hosté, např. Jakub Ressler, kterého můžete znát z prvního ročníku soutěže Československo má talent, kde se probojoval až do semifinále s tancem Michael Jackson. Nechte se osvěžit baletními večery na Biskupském dvoře na Zelném trhu – začátek vždy ve 20.30.

■ (sal, Foto: Jakub Jíra, Ctibor Bachratý)

Skřeti na Špilberku! Fantasy festival zahájí výstavu Jeden kmen

Muzeum města Brna potěší všechny milovníky fantasy a Tolkiena. Na hradě Špilberku totiž od září chystá velkolepou fotografickou výstavu o brněnském výtvarném projektu Jeden kmen. Ten se inspiroval u reálií z tolkienovských příběhů, vytváří si ale vlastní propracovaný svět bytostí, kterým lidé říkají skřeti. Sami sebe však ve svém jazyce nazývají uruki. Pojďte se podívat, jak vypadá každodenní život v táboře kmene Snaga, jak tito skřeti bojují, jak loví nebo jak probíhají jejich tajemné rituály. Na

výstavě se dokonce stanete svědky pohřbu starého skřetiho šamana. Naturalisticky ztvárněná výstava vám dá nahlédnout do života těchto divokých skřetů – je plná velkých fotografií, rekvizit i zvuků. Výjimečná výstava dokonce začne netradičně. Muzeum města Brna tentokrát nechystá žádnou vernisáž, ale rovnou jednodenní fantasy festival na obou nádvořích hradu Špilberku. Na festivale zahrají hudební kapely Deloraine, Vintage Wine, Postcards from Arkham, Trolíla i skřeti skupina Jeden kmen, návštěvníky čeká turnaj v bojové aréně, šamanské věštby nebo střelba z kuše. Festival k zahájení výstavy Jeden kmen se koná v sobotu 23. září od 13.30. Samotná výstava pak bude veřejnosti otevřená od 24. září až do února příštího roku. Přijďte se podívat na skřety? Odvahu s sebou. Více informací najdete na www.spilberk.cz.

■ (sal, Foto: Archiv MuMB)

inzerce

OLYMPIA STYLE DAYS 9/9 – 1/10

Kdo si hraje, nezlobil kdysi ani dnes. Přesvědčte se v Technickém muzeu

Soutěžte o vstupenky!

Patříte mezi obdivovatele vynálezů a technických vymožeností? Pak vás jistě potěší návštěva Technického muzea v Brně. Soutěžit o vstupenky můžete do 28. září na www.salina-brno.cz

Poslat zprávu potrubní poštou si mohou už téměř dva měsíce zájemci všech věkových

kategorií v Technickém muzeu v Brně. Jedná se o jeden ze zhruba 20 interaktivních předmětů, které přibližují, a to přímo na vlastní oči i kůži, vybraná témata z fyziky: třeba Ampérovo pravidlo pravé ruky, silové účinky magnetického pole anebo vytvoření jakékoliv barvy pomocí tří základních – červené, zelené a modré. A pokud má někdo bojovnějšího ducha, může si vyzkoušet střelbu pomocí elektromagnetického děla či vyzkoušet autodráhu našich dědů. Každý exponát obsahuje návod na ovládání a vysvětlení jevu.

Výstavu interaktivních fyzikálních experimentů rozšiřují didaktické pomůcky otců, babiček a pradědů a retro hračky. Holčičkám jsou určeny pokojíčky anebo jejich dochované části z přelomu 19. a 20. století a z poloviny minulého století, popřípadě sprchový kout či mycí pult pro panenky, sporáčky a další. Mužskou část návštěvníků více asi zaujmou autíčka, vláčky, stolní fotbaly, videoprojektory či stavebnice Merkur. Nechybí ani společenské hry, např. „Oblíbená původní hra“, jak je napsáno na obalu, „Člověče nezlob se“ z roku 1949. Dospělí si možná zavzpomínají na didaktické pomůcky, které jim ve školních lavicích pomáhali lépe pochopit učivo. To vše nabízí výstava s názvem Kdo si hraje, nezlobí. O tom, že fyzikální zákony mohou být zábavné, se mohou přesvědčit návštěvníci Technického muzea v Brně do konce září.

■ (sal, Foto: Eva Řezáčová, TMB)

inzerce

KAMENA BRNO

KAMENA výrobní družstvo Brno

Bohunická 85, 619 00 Brno

www.kamena.cz

nabízí

výrobky z přírodních materiálů – žuly a mramoru

- kuchyňské a koupelnové desky
- schody, parapety, obklady krbů
- stolky, pečící desky

KONTAKT: Brno, Bohunická 85, tel.: 604 183 110
e-mail: brno@kamena.cz

Záplaty povýšené na umění zaplní Křížovou chodbu Nové radnice

Není záplata jako záplata. Přesvědčit se o tom můžete na 7. ročníku výstavy PATCHWORK aneb Když ze záplaty uděláte umění, kterou připravil Patchworkový klub Brno, z. s. do jižního křídla Křížové chodby na Nové radnici (Dominikánské nám. 196/1, vstup z ulice Dominikánská). Navštívit ji můžete denně od 23. září do 1. října v čase 10-18 hod. VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ. Více na <http://patchworkbrno.webnode.cz>

■ (sal, Foto: Archiv PKB)

Komedie o světě vědy i pavědy v MdB. Dotkni se vesmíru a pokračuj

Bohumil Plánovský, vedoucí skupiny Biochemie a molekulární biologie Ústavu chemické ekologie AV ČR dosáhl na metu nejvyšší – podařilo se mu objevit mechanismus vzniku nového druhu, a tedy podstatu evoluce. Při této příležitosti napadne jeho dávného přítele Adama Šmída, že bude genom sekvencovaný Plánovským analyzovat ze svého pohledu, z perspektivy matematického lingvisty. Bude-li genom chápat jen jako posloupnost dvaceti písmen, které kódují jednotlivé aminokyseliny, není náhodou v genomu zašifrován nějaký vzkaz od bytosti či bytostí,

které nás stvořily? Pokud jsme tedy byli stvoření, samozřejmě.

Toto je výchozí situace nové komedie René Levínského **Dotkni se vesmíru a pokračuj**, kterou v premiéře uvedlo v listopadu 2016 Národní divadlo v Praze. V Městském divadle Brno se v září v režii Hany Burešové hra ale představitel v modifikované verzi: odehrává se na brněnských vědeckých ústavech i v brněnských restauracích a její veliké finále probíhá v parku pod Špilberkem.

Otázky, které nová Levínského hra klade, jsou vlastně docela staré. Můžeme (a smíme) lidský genom modifikovat a stvořit „nového lepšího člověka“? Kdo je vyvolen, aby vyzval lidstvo na novou cestu? Hra o světě vědy i pavědy, spolku Sisyfos, o cestě z vrcholu až na samé dno a pak zas dál vznikla v tiché úctě k podivuhodné životní cestě Iljy Ripse. Hrají Petr Štěpán, Alena Antalová, Svetlana Janotová, Igor Ondříček, Viktor Skála, Ivana Vaňková, Aleš Slanina a další.

■ (sal, Foto: Archiv MdB)

Umělecké sympozium – 5. setkání romských umělců v Muzeu romské kultury

Od 10. do 17. září 2017 se v Brně setkají romští umělci z České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska pod kurátorským vedením umělkyně Ladislavy Gažiové. Hlavním cílem sympozia je společná práce na uměleckých dílech a diskuzní setkání včetně edukačních kurzů v oblasti sochařství, kresby a malby. Leitmotivem celého týdne je koncept afrofuturismu, který vznikl v polovině minulého století a popisoval situaci, v níž Afroameričané nalezou spravedlnost až ve vesmírné diaspoře existující mimo planetu Zemi. „To právě místo pro život romského národa je tématem, které se řešilo po staletí, a otázky ohledně (ne) existence vlastního území vyvstávají dodnes,“ vysvětluje Ladislava Gažiová ideu romafuturismu, který napomáhá emancipaci romského umění a usnadňuje tak hledání romské identity. Pro veřejnost bude sympozium otevřené od 12. do 15. září a ve čtvrtek 14. září bude den vyhrazený pro setkání s umělci, od 10 do 18 hodin proběhnou otevřené ateliéry a od 18 do 22 hodin bude posezení u ohně s pohoštěním. 15. září v 19.30 zveme na koncert slovenského rappera P.A.T. v DROMu na Hvězdové. Přijďte poznat současné romské umělce a objevte bohatost romského umění! ■ (sal, Foto: Archiv MRK)

Moravská zemská knihovna připomene i brněnské mládí Karla Högera

V září patří cyklus Oči Brna skvělému herci Karlu Högerovi, od jehož smrti uplynulo 40 let. Výstava v Moravské zemské knihovně bude více zaměřena především na jeho mládí strávené v Brně. Prostřednictvím dobových fotografií, filmů i audionahrávek si však jak v odborných přednáškách, tak i na filmové projekci připomeneme jeho herecké umění.

- **3. 7. – 28. 9.** / výstava / Cudné mlčení dějin. Německé divadlo v Brně 1938–1944 (Foyer / 3. patro)
- **1. – 30. 9.** / výstava / Oči Brna: Karel Höger. Gentleman i loupežník (Foyer / přízemí)
- **4. 9. / 17.00** / vernisáž výstavy / Mezi námi – Stanislava Benešová, David Kolovratník a Václav Kostohryz (5. 9. – 5. 10., Galerie MZK / přízemí)
- **4. 9. / 16.00** / promítání / Terry Gilliam: Twelve Monkeys (Konf. sál / přízemí)
- **5. 9. / 16.45** / Reading Group: Colum McCann / Let the Great World Spin (Malý sál / 6. patro)
- **11. 9. / 17.00** / Exkurze pro veřejnost (Malý sál / 6. patro)
- **12. 9. / 18.00** / přednáška / Oči Brna: Rozhlasový portrét Karla Högera (Konf. sál / přízemí)
- **15. 9. / 18.00** / přednáška / Už na první pohled. Přednáška o osobnosti a díle Z. Volfa (Konf. sál / přízemí)
- **18. 9. / 15.00** / školení / Senioři píší Wikipedii (Počítačová učebna / 6. patro)
- **19. 9. / 18.00** / přednáška / Filmové a televizní role Karla Högera (Konf. sál / přízemí)
- **21. 9. / 16.00** / školení / Kde a jak hledat odbornou literaturu? (Počítačová učebna / 6. patro)
- **26. 9. / 16.00** / školení / Jak citovat? (Počítačová učebna / 6. patro)
- **26. 9. / 10.00, 18.00** / promítání / Liška Bystrouška – čte Karel Höger. (Konf. sál / přízemí)
- **27. 9. / 17.00** / dernisáž + přednáška / Cudné mlčení dějin. Německé divadlo v Brně 1938–1944 (Foyer / 3. patro) ■ (sal, Foto: Archiv MZK)

Urban centrum: Tvář básníka otevřená prostoru i času

Z jižní části parku pod brněnským hradem Špilberk shlíží na město od podzimu loňského roku socha významného brněnského básníka Jana Skácela. Dílo sestávající se z několika tisíc vrstvených a sobě svařených kartáčovaných trubek vytvořil akademický sochař Jiří Sobotka.

Na výstavě, připravené v roce 95. výročí narození básníka Jana Skácela, připravilo Urban centrum ve spolupráci s akademickým sochařem Janem Sobotkou průřez několika měsíci jeho práce na tvorbě básníkovy busty. Fotodokumentace z jednotlivých fází tvorby sochy přiblíží návštěvníkům výstavy nezvyklý

URBAN CENTRUM
Mečová 5
Otevřeno:
po – pá 10.00 – 12.00, 13.00 – 18.00
vstup volný

a ojedinělý způsob utváření podoby tváře básníka. Výstava začne vernisáží 4. září v 17 hodin a potrvá do 25. září.

Socha básníka Jana Skácela je již čtvrtým dílem projektu Sochy pro Brno, jehož idea se zrodila v roce 2005. Město Brno chce prostřednictvím sochařských děl, vznikajících na různých místech centra města a odkazujících na významné brněnské osobnosti, ozvláštnit a zpříjemnit veřejný prostor. ■ (sal, Foto: Archiv UC)

VIDA!

Cirkusový svět úžasných mechanismů

Po dvacetiletém turné po celém světě navštíví jedinečná britská výstava Cirkus Mechanikus konečně i Českou republiku. S podivuhodnými mechanickými loutkami i nápaditými strojkami se můžete seznámit v zábavním vědeckém parku VIDA! od 28. září až do konce letošního roku.

Prostřednictvím výstavy Cirkus Mechanikus vstoupíte do cirkusového světa plného úžasu, krásy, ale i důmyslných mechanismů. Hlavními účinkujícími jsou tu historické originály i současné, ručně vyrobené loutky a automaty, které vám zaručeně vykouzlí úsměv na tváři. Cirkus Mechanikus vás uchvátí svým osobitým britským humorem i jemnou nostalgií s nádechem viktoriánské Anglie. Zároveň vám umožní proniknout do tajů ozubených kol, řemenic, páček, závaží i jemné síly elektřiny.

Při příležitosti zahájení výstavy Cirkus Mechanikus pořádá VIDA! pro rodiny s dětmi v sobotu 30. září a v neděli 1. října víkend plný výroby jednoduchých mechanických hraček. Dospělí si mohou užít obdobný program na party po setmění, VIDA! After Dark, ve středu 4. října od 19 hodin. Menší kreativní dílna bude součástí výstavy i po celou dobu jejího trvání.

Putovní expozici v originále nazvanou Mechanical Circus si už mohli vychutnat návštěvníci po celém světě. Jejich základ tvoří loutky a strojky vzniklé pro malé obchůdky Sue Jacksonové s řemeslnými výrobky v Cornwallu. Ty měly u zákazníků takový úspěch, že začaly „vystupovat“ v proslulé londýnské čtvrti Covent Garden. Mechanickými loutkami se začala zabývat i Sarah Alexanderová, dcera Sue Jacksonové, a tyto dvě ženy společně projekt rozšířily o historické mechanické hračky a objekty z holandského muzea vědy a lékařství Museum Boerhaave. Tak vznikla výstava v cirkusovém stylu, která putuje po celé Evropě, navštívila USA a zavítala do Thajska, Singapuru, Japonska, Austrálie, Číny, Izraele i mnoha dalších zemí. Česká republika hostí fascinující exponáty Mechanical Circus vůbec poprvé. Najdete je v zábavním vědeckém parku VIDA! od 28. září do konce roku. Výstava je v ceně vstupenky do expozice VIDA!

■ (sal, Foto: Archiv VIDA!)

Zebry a lamy na Mniší hoře se radují z přírůstků

Mláďata bývají nejvděčnějšími objekty návštěvníků, především těch nejmenších. V brněnské zoo se můžete těšit hned na dva „nováčky“. V srpnu se narodila samička zebry Grévyho, jako první potomek hřebce Florise a Lady, nejzkušenější klisny ze tří samic zdejšího stáda. Mládě přišlo na svět přímo ve výběhu. Původním domovem zebry Grévyho jsou travnaté a křovinaté savany Keni a Etiopie. Je ze všech zeber největší, má jemné, husté pruhování, mohutnou stojatou hřívu a výrazné velké ušní boltce. Vhodné prostředí pro zebry Grévyho rychle mizí v důsledku rozšiřování chovů hospodářských zvířat a nadměrného využívání pastvin,

navíc jsou loveny pro maso. Jejich stavy v přírodě se tak rychle snižují, podle posledních odhadů žije v přírodě jen něco málo přes 2500 jedinců.

Z potomka se radují také vikuně. První dny strávila lamička pouze s matkou, nyní už nechávají chovatelé nechají celou rodinu pohromadě. Mládě vikuni se v Brně narodilo po dvouleté přestávce. Lama vikuňa má velmi jemnou srst zlatohnědé barvy a vlákna z ní získaná jsou jemnější než kašmír, a přitom velmi pevná. Vikuně jsou velmi dobře přizpůsobeny vysokohorskému prostředí nejen kvalitou srsti, ale i vlastnostmi krve. Krevní barvivo hemoglobin obsažené v jejich krvi účinněji váže kyslík a krev obsahuje více červených krvinek než u jiných savců.

První mládě se koncem července narodilo také pásovcům kulovitým, Ricardovi a Júlíi. Malou kuličku objevili chovatelé při pravidelném vážení zvířat. Teď už má sameček Baboo 350g, otevřené oči a pod dozorem matky začíná zkoumat okolí. Pásovcí kulovití jsou pro brněnskou zoo zcela novým druhem chovaným teprve od února 2017. Narození mláděte tak brzy po sestavení rodičovského páru je pro zahradu velmi cenné. Júlíia se projevila jako vzorná matka, pravidelně mládě kojí a nespokojeně odhání všechny vetřelce. Návštěvníci mohou pásovice vidět v Exotáriu, kde sdílí expozici s arami araruna.

■ (sal, Foto: Roman Kočí a Zoo Brno)

Klauni z Austrálie přivezou to nejlepší. Z nejhoršího z nejlepšího

The Umbilical Brothers vystoupí v Divadle Bolka Polívky

BEST OF THE WORST OF THE BEST THE UMBILICAL BROTHERS

Více informací o The Umbilical Brothers najdete na webu
www.umbilicalbrothers.com

Původem australské duo The Umbilical Brothers (David Collins a Shane Dundas) ohromuje už řadu let diváky po celém světě svými hlasovými i pohybovými dovednostmi. Ve svých neopakovatelných vystoupeních kombinují pantomimu s dialogem, loutkami, groteskami či stand-upy. V úterý 12. září zavítají do brněnského

Vstupenky na zářijovou show To nejlepší z nejhoršího z nejlepšího z The Umbilical Brothers je možné zakoupit v pokladně Divadla Bolka Polívky nebo na internetu (www.divadlobolkapolivky.cz)

Divadla Bolka Polívky, kde od 19.00 představí svou show To nejlepší z nejhoršího z nejlepšího z The Umbilical Brothers.

David Collins a Shane Dundas společně vystupovali v 37 různých zemích. Mimo jiné po celý rok uváděli na Broadwayi svoji debutovou divadelní show Thwak!, která jim získala nominaci na cenu New York Drama Desk. Své představení uvedli také před britskou královnou. V Austrálii obdrželi cenu Helpmann Award (australská obdoba Cen Tony, které jsou v USA považovány za nejvyšší ocenění v divadelní oblasti) za komediální vystoupení roku. Časopis Entertainment Weekly je zařadil do žebříčku „100 nejkreativnějších lidí v zábavním průmyslu“.

„Jsme rádi a těšíme se, že přivítáme v Brně toto světoznámé klaunské duo. Představení The Umbilical Brothers, které uvádíme v rámci programové linie Nonverbálního divadla, bude jakýmsi best of výběrem z jejich poslední tvorby, která je jen obtížně srovnatelná s tvorbou tuzemských souborů a naše diváky určitě nadchne stejně jako všude jinde ve světě,“ říká ředitel divadla Ondřej Chalupský. „Představení bude v angličtině, ale není ani potřeba mít obavy z jazykové bariéry, mluveného slova se používá v představení opravdu minimum,“ dodává.

Vařte a soutěžte s Šalinou

Řecká kuchyně

Řecká kuchyně patří mezi ty nejlepší, řada jejích jídel se stala známých a velmi oblíbených po celém světě. Je založena na jednoduchosti pokrmů a čerstvosti všech ingrediencí – místní klima umožňuje pěstování celé řady zemědělských plodin. Hojně je tedy využívána zelenina a bylinky (oregano, máta, bobkový list, kopr), zásadní postavení zaujímají olivy a olivový olej. Z živočišné říše je vedle hovězího a vepřového masa velmi oblíbené kozi a zejména skopové.

Základem stravy v antickém Řecku byly ječmen a pšenice, z nichž se vařila kaše nebo také pekly placky. Ostatní pokrmy – ryby, zelenina a ovoce – se označovaly jako tzv. opson a jedinci je hojně konzumující jako opsofagové neboli mlsouni, za což byli ostatními kritizováni. Mezi prostými lidmi byli rozšířené luštěniny, dále cibule a česnek. Oblíbeným ovocem byly fíky a granátová jablka. Postavení oliv bylo natolik výstřední, že za zničení olivovníku hrozil dokonce trest smrti. Mléko a mléčné výrobky byly

rozšířeny zejména na venkově. Maso konzumovala většina obyvatel pouze o svátcích, kdy byla porážena obětní zvířata, především ovce, vepř a rozličná drůbež. Jako sladidlo byl používán med. Oblíbeným dochucovadlem byla pikantní hustá omáčka Garon, o níž první zmínka pochází ze 4. století př. n. l. Vyráběla se z nasoleného rybího masa a z vnitřností, které se ponechaly v hliněných nádobách na teplém místě po dobu nejméně dvou měsíců. Vzniklá zkvašená hmota se poté plnila do amfor, pevné zbytky sloužily jako krmivo pro zvířata. Omáčka Garon byla Řeky vyvážena do celého antického světa a platily se za ni značné sumy. Později ji od Řeků převzali Římané pod názvem Garum.

Nejoblíbenějším nápojem antických Řeků bylo víno. Popíjeli ho v průběhu celého dne, ale vždy smíchané s vodou v poměru 1:1 či 1:2. Často si také víno vylepšovali přidáváním medu, koření, bylinek, jedlých

květů a dokonce i moukou. Kvůli konzervaci do něj přidávali i mořskou sůl. Víno bylo uchováno v amforách, které byly z důvodu lepšího těsnění vymazávány pryskyřicí, jejíž chuť se přirozeně dostala i do vína.

Příště se seznámíme s typickými řeckými pokrmy a současnou řeckou gastronomií.

■ (Gregor Mareček, *steakhouse U starýho Billa*)

SOUTĚŽ

OTÁZKA: JAK SE JMENUJE VÍNO CHUTNÁJÍCÍ PO PRYSKYŘICI?

Svoje odpovědi zasílejte e-mailem do 15. září 2017 na adresu soutez@salina-brno.cz. Nezapomeňte prosím uvést svoje jméno a telefonický kontakt. Vylosovaný výherce, který bude kontaktován emailem, získá voucher do některé z restaurací Brixton-gastro. Vítězem minulého kola se stává Jindřiška Kmentová.

DIAGONÁLNÍ SUDOKU

Do každého políčka vepište jednu číslici od 1 do 9 tak, aby se číslice neopakovaly v žádném řádku, sloupci ani v žádném z devíti vyznačených menších čtverců. Toto pravidlo platí i pro dvě hlavní úhlopříčky.

				9			2	
5		1		3		8		
3			7					
		7		5			6	
	6		9		8		4	
	4			6		3		
					5			2
		9		7		6		8
	1			4				

P. Gossányi: „Výkřiky módy často vyvolávají... **dokončení v tajence osmisměrky.**“

Po vyškrtání všech výrazů zůstane v obrazci 14 volných písmen, která – čtena po řádcích – tvoří **tajenku**.

Výrazy:

AMERIKA
ANORAK
BAJKA
BARÁK
BIOMASA
DEPEŠE
DEŠTÍK
DILEMA
DOPINK
DOTISK
HRANOL
INDIÁN
ISLÁM
KANASTA
KARAMEL
KOLAPS
KOPEČEK

E	Š	E	P	E	D	T	K	A	R	O	N	A	I
A	S	A	M	O	I	B	K	A	R	A	M	E	L
P	CH	S	P	A	L	O	K	O	N	E	Á	C	P
O	K	I	O	I	U	O	Í	I	L	A	L	I	R
D	N	O	D	S	T	A	N	I	O	L	S	Ř	Ů
K	G	D	P	V	M	O	D	A	N	I	I	T	K
L	Á	A	O	E	T	O	O	E	R	D	M	S	A
A	Á	R	R	E	Č	E	V	N	Š	H	I	O	Z
D	B	I	A	A	C	E	Í	P	U	T	S	Á	Z
A	K	J	A	B	M	K	K	N	O	O	Í	S	N
A	T	A	T	Ě	V	S	O	D	R	Á	Ž	K	A

ODRÁŽKA   PODKLAD   SIRNÍK   ŠAPITÓ   VEČER
OSTŘICE   PODPORA   SMARAGD   TÓNINA   VODNÍK
OSVĚTA   PRŮKAZ   STANIOL   TVORBA   ZÁSTUP

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA

Kvůli rekonstrukci Janáčkova divadla postrádá Filharmonie Brno prostor, kde by mohla hrát v plném obsazení. I to je jeden z důvodů, proč se zahajovací koncert 62. sezony uskuteční... **viz tajenku**. Posluchači se mohou 27. září těšit na Berliozovo monumentální oratorium *Dětství Ježíšovo*.

Vyluštěnou tajenku můžete posílat e-mailem do 15. září 2017 na adresu krizovka@salina-brno.cz. Nezapomeňte, prosím, uvést jméno a telefonický kontakt – **Tři vylosovaní autoři správné odpovědi získají po dvou vstupenkách na zahajovací koncert FB 27. září – Dětství Ježíšovo.**

	Pomůcka: tor, TBS, Rosar, Vul.	Části svíček	Nadutá	Investiční plán (zkratka)	Snížený tón H	Rod tropických mravenců		Stropní trám	Kosmopolita	5 000.
	Tištěné slovesné dílo						Praž. stav. podnik			
							Vyvýšené plošiny			
	2. díl tajenky									
Přes				Budovat						
				Díblík						
Izolovaná skála					Italský houslař					
Kód Litvy					Pražský obchodník					
Části věty	Boty bez sněhování	Americký base-ballista	Jméno zpěvačky Lange-rové	Části vozů	Zn. laku na vlasy		Ohrada			
					Inic. her. Vyskočila		Stánek			
Provést opravu					Necky				Afric. bůh	
					Vyhubovat (fidč.)				Prestižní americký časopis	
Sovětský kosmonaut					Vědění				Kód letiš. v Tbilisi	
					Cito-slovce vrčení				Zkr. souhv. Liška	
Plazivá bylina s lesklými listy					Patříci vlašťovkám					
					Rím. číslo (505)					
1. díl tajenky							Peruánská zpěvačka (Yma)			
Švýcarská řeka				Nástroj k vrtání			Nadávání			

Tajenka soutěžní křížovky z minulého čísla: Ocelot dlouhoocasý. Deset vylosovaných autorů správných odpovědí získává po dvou vstupenkách do ZOO Brno. Jsou to: Zdeněk Franěk, Danko Bartlová, Oldřich Dohnal, Renata Silná, Mirek Dobřichovský, Michaela Vilímovská, Ivo Novotný, Ivana Paličková, Jozef Tižek a Jindřich Gerich.